

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4131 Zemědělství

Studijní obor: Trvale udržitelné systémy hospodaření v krajině

Katedra: krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Možnosti ochrany volně žijících živočichů před střety
s civilizačními prvky a následná péče o handicapovaná zvířata**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Moravcová, Ph.D.

Autor bakalářské práce: Jiří Pflanzer

České Budějovice, 2018

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta zemědělská
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jiří PFLANZER**
Osobní číslo: **Z12392**
Studijní program: **B4131 Zemědělství**
Studijní obor: **Trvale udržitelné systémy hospodaření v krajině**
Název tématu: **Možnosti ochrany volně žijících živočichů před střety s civilizačními prvky a následná péče o handicapovaná zvířata**
Zadávající katedra: **Katedra krajinného managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Popis ochrany volně žijících živočichů v rámci České republiky.
Problematika střetu volně žijících živočichů s civilizačními prvky.
Podmínky pro následnou péči o handicapovaná zvířata v záchranných stanicích.
Možnosti preventivní ochrany volně žijících živočichů před střety s civilizačními prvky.
Demonstrace možností ochranných prvků v krajině.
Demonstrace fungování záchranných stanic prostřednictvím případové studie.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 stran textu**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

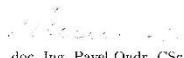
DAVIS, L.M., 2012: Wildlife Rehabilitator Resources - Squirrels. National Wildlife Rehabilitators Association. The University of Chicago Press: Chicago, IL. 133 s.
MILLER, A.G. 2008: Calls of the Wild. National Wildlife Rehabilitators Association. Alabama Wildlife Center. 106 s.
ZEDEK, V., HOŠEK, M., VAVŘINOVÁ, J. & SUKENÍKOVÁ, K. (eds.) (2010): Zpráva o naplňování Cíle 2010 v ochraně biodiverzity v ČR. 1. vydání, Praha. Ministerstvo životního prostředí, 76 s. ISBN 978-80-7212-554-8
BALÁŽ, V., ČERNÁ, K., FALTEISEK, L., CHLUMSKÁ, Z., KOLÁŘ, F., LUČANOVÁ, M., MATĚJŮ, J., PRACH, J. 2012. Ochrana přírody. Praha: Dokořán. 232 s. .
PELLANTOVÁ, J. 1994. Metodika mapování krajiny pro potřeby ochrany přírody a krajiny ve smyslu zákona ČNR 114/92 Sb. Praha: Český ústav ochrany přírody. 34 s. .
PRIMACK, R. 2011. Úvod do biologie ochrany přírody. Praha: Portál. 472 s. .
SKLENIČKA, P. 2003. Základy krajinného plánování. Praha: Naděžda Skleničková. 321 s. ISBN 80-903206-1-9. .
Oborové normy a legislativa.
Odborná periodika v oblasti ochrany volně žijících živočichů (Myslivost...).

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jana MORAVCOVÁ, Ph.D.**
Katedra krajinného managementu

Datum zadání bakalářské práce: **20. května 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2016**

prof. Ing. Milošlav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 1588, 370 05 České Budějovice

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 20. května 2015

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Podpis:

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 20. 4. 2018

Podpis:

Poděkování:

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí této práce, Ing. Janě Moravcové, Ph.D., za trpělivost, pomoc a vedení při zpracování této práce. Dále patří mé poděkování panu Petru Juhovi za ochotu a spolupráci při zpracování této práce. A v neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za podporu při dokončení této práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá možnostmi ochrany volně žijících živočichů před střety s civilizačními prvky a popisuje následnou péči o handicapovaná zvířata. Nejdříve je popsána ochrana volně žijících živočichů v rámci České republiky. Dále práce objasňuje problematiku střetů volně žijících živočichů s civilizačními prvky a možnosti jejich preventivní ochrany. Detailně jsou rozebrány podmínky pro následnou péči o handicapovaná zvířata v záchranných stanicích. V poslední části je popsáno fungování záchranných stanic. Jako případová studie byla vybrána Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci. Byl zhodnocen rozsah poranění a úspěšnost návratu přijatých jedinců do volné přírody. Zvláštní pozornost byla věnována vlivům člověka a jeho činností na zranění přijatých jedinců.

Klíčová slova: volně žijící živočich, záchranná stanice, handicapované zvíře, zranění způsobená člověkem

ABSTRACT

This bachelor thesis deal with the options of protection of wild animals from clash with civilization elements and it describes the aftercare for handicapped animals. At first is described the protection of free animals in the Czech Republic. Further this thesis clarifies the problematics of clash of wild animals with civilization elements and possibilities of their preventive protection. Conditions of aftercare for handicapped animals in rescue stations are described in detail. In the last part is described functions of rescue stations. As a case study was chosed the rescue station for handicapped animals in Klášterec. It was evaluated a range of injuries and success of accepted animals return to wildlife. The extra attention was devoted to human influence and his activities to injuries of accepted animals.

Keywords: wildlife animal, rescue station, handicapped animal, injuries caused by human

Obsah

1	ÚVOD.....	9
2	LITERÁRNÍ PŘEHLED	10
2.1	Ochrana volně žijících živočichů v rámci České republiky	10
2.1.1	Současná státní ochrana přírody – platné předpisy se vztahem k ochraně volně žijících živočichů.....	10
2.1.2	Zvláštní ochrana přírody a krajiny.....	13
2.1.3	Zvláště chráněná území.....	13
2.1.4	Zvláštní druhová ochrana	15
2.1.5	Mezinárodní úmluvy v ochraně přírody a krajiny	18
2.2	Střety volně žijících živočichů s civilizačními prvky	18
2.2.1	Elektrická vedení.....	19
2.2.2	Doprava	20
2.2.3	Otravy.....	22
2.2.4	Lidský faktor	22
2.3	Záchranné stanice pro handicapovaná zvířata (SHZ).....	23
2.3.1	Definice pojmů dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny 24	
2.3.2	Legislativa	24
2.3.3	Povolování záchranných stanic pro handicapované živočichy	26
2.3.4	Národní síť záchranných stanic pro zraněné a handicapované živočichy 27	
2.3.5	Význam a poslání záchranných stanic	29
2.3.6	Obecné zásady.....	29
2.3.7	Podmínky vzniku stanice pro handicapovaná zvířata	31
2.3.8	Vybavení stanice pro handicapovaná zvířata.....	31
2.3.9	Péče o zvířata v SHZ.....	33

2.3.10	Ekologická výchova a vzdělávání	33
2.3.11	Krmivo a krmení	34
2.3.12	Veterinární a preventivní péče	35
2.3.13	Vypouštění zvířat	36
2.3.14	Demonstrace fungování záchranných stanic prostřednictvím případové studie	37
3	METODIKA	47
4	VÝSLEDKY A DISKUZE	48
4.1	Přehled živočichů přijatých do stanice v letech 2012 - 2017	48
4.1.1	Příčiny zranění živočichů	80
4.1.2	Počet živočichů za sledované období	81
5	ZÁVĚR	82
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83
7	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
8	SEZNAM GRAFŮ	89
9	SEZNAM TABULEK	90

1 ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá možnostmi ochrany volně žijících živočichů před střety s civilizačními prvky a popisuje následnou péči o handicapovaná zvířata. V první části je popsána ochrana volně žijících živočichů v rámci České republiky. Dalším bodem, kterým se tato práce zabývá, je objasnění problematiky střetů volně žijících živočichů s civilizačními prvky a možnosti jejich preventivní ochrany. V nejrozsáhlejším bodě bakalářské práce jsou detailně rozebrány podmínky pro následnou péči o handicapovaná zvířata v záchranných stanicích. V poslední části je popsáno fungování záchranných stanic. Jako případová studie byla vybrána Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci. Byl zhodnocen rozsah poranění a úspěšnost návratu přijatých jedinců do volné přírody. Zvláštní pozornost byla věnována vlivům člověka a jeho činností na zranění přijatých jedinců.

Hlavním cílem této bakalářské práce je vyhodnotit příčiny poranění volně žijících živočichů, zejména pak poranění způsobená člověkem a jeho činností. Dílčím cílem je vyhodnotit úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v letech 2012 – 2017. Práce zpracovává údaje o přijatých, zachráněných (vypuštěných, v držení) a uhynulých jedincích.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Ochrana volně žijících živočichů v rámci České republiky

Ochrana přírody a krajiny v České republice, se dělí na obecnou a zvláštní, přičemž zvláštní část je rozdělena na územní ochranu a druhovou ochranu (Baláž, et al., 2012). Pro obě části jsou společné právní nástroje ochrany přírody. Těmito nástroji jsou právní předpisy (zákony, vyhlášky, nařízení atd.). Přestože je práce zaměřena na volně žijící živočichy, je potřeba zdůraznit důležitost ochrany území. Z logického principu vychází, že pokud je potřeba chránit volně žijící živočichy, je důležité chránit i prostředí, ve kterém žijí. Z tohoto důvodu nemohou být územní a druhová ochrana oddělitelné. Problém úbytku druhů volně žijících živočichů není problémem lokálním nebo regionálním, ale jedná se o problém globální (Damohorský, et al., 2010). Jelikož volně žijící živočichové neznají princip státních hranic, je nezbytné spolupracovat v této oblasti i s ostatními státy, aby se zlepšila ochrana volně žijících živočichů, případně celková ochrana přírody. Proto je řešena ochrana volně žijících živočichů na mezinárodní úrovni. Jedná se především o mezinárodní úmluvy a protokoly k těmto mezinárodním úmluvám, důležitá memoranda o porozumění a další mezinárodní dokumenty. Česká republika přistoupila k několika významným mezinárodním mnohostranným úmluvám, čímž se přidala k ostatním státům zvyšujícím svou úroveň ochrany přírody (Baláž, et al., 2012).

2.1.1 Současná státní ochrana přírody – platné předpisy se vztahem k ochraně volně žijících živočichů

Ochrana volně žijících živočichů spočívá v uchování jejich populací jako součástí přírodního prostředí a ochrana jedinců před negativními zásahy do jejich přirozeného vývoje. Tato ochrana je definována zákonem o ochraně přírody a krajiny a zákonem na ochranu zvířat proti týrání. Využívání některých druhů a s tím související ochranu definuje zákon o myslivosti (Stejskal a Vermouzek, 2006). Dále je ochrana volně žijících živočichů řešena v řadě dalších zákonů, prováděcích vyhlášek a jiných nařízeních.

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

Ochrana volně žijících živočichů je zakotvena v § 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Tato ochrana je stanovena ve formě minimálního režimu ochrany všech druhů volně žijících živočichů. Všechny druhy jsou tak chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytém, který by mohl vést k jejich ohrožení, k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností, zániku populace nebo zničení ekosystému ve kterém žijí. Zákon o ochraně přírody a krajiny poskytuje ochranu pro všechny druhy živočichů, kteří se volně vyskytují na území České republiky.

Samostatně je řešena ochrana volně žijících ptáků v § 5a a § 5b, kde je stanoven seznam činností člověka, které jsou výslovně zakázány. Všechny druhy ptáků je zakázáno úmyslně usmrctvat, chytat a držet v zajetí, úmyslně poškozovat nebo odstraňovat jejich hnízda, sbírat jejich vejce a úmyslně je vyrušovat zejména během rozmnožování a odchovu mláďat. Stejně tak jsou zakázány činnosti související s komerčním využitím živých i uhynulých zástupců jednotlivých druhů ptáků i jejich částí a výrobků z nich (Prchalová, 2010). Pro druhy, které jsou lovnou zvěří, neplatí zákazy zabíjení, držení v zajetí a prodeje. Z ostatních zákazů lze získat výjimku ze zákona pouze v odůvodněných případech (Stejskal a Vermouzek, 2006).

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Účelem tohoto zákona je chránit zvířata. Zakazuje bezdůvodné zabití jakéhokoli zvířete a uvádí zakázané způsoby lovu a odchytu. Dále upravuje podmínky provádění pokusů na zvířatech, které se mohou vztahovat i na volně žijící živočichy (Zákon č. 246/1992 Sb.).

Dle zákona 246/1992 Sb. „jsou zvířata stejně jako lidé schopna pociťovat bolest a utrpení a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka. Ochrana zvířat znamená chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti člověkem. Proto si zasluhují

pozornost a péči ze strany člověka“ (Zákon 246/1992 Sb.)

Dále jsou v zákoně uvedeny orgány ochrany zvířat, které mají na starost vykonávat státní správu na úseku péče o ochranu zvířat proti týrání. „Těmito orgány jsou: ministerstvo, ústřední komise, orgány veterinární správy, ústřední orgány státní správy, pokud do jejich působnosti spadá řízení právnických osob, jejichž předmětem činnosti je provádění pokusů na zvířatech, Akademie věd České Republiky, ministerstvo vnitra a obrany v rámci své působnosti a obecní úřady obcí s rozšířenou působností (Večerek et al., 2001).“

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Zákon o myslivosti stanovuje především právo lovit. Tento zákon se týká jen přesně vymezeného okruhu druhů živočichů. Stanovuje jistá obecná omezení, z nichž nejvýznamnější je povinnost zbytečně neohrožovat a nezraňovat zvěř ani její životní podmínky a zákaz plašit zvěř, zejména v době hnízdění (Zákon č. 449/2001 Sb.).

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon sice pojednává o poskytování finančních náhrad zemědělcům za škody, které jim způsobí jedinci stanovených zvláštních druhů živočichů. Konkrétně se jedná o bobra evropského, vydra říční, kormorána velkého, losa evropského, medvěda hnědého, rýsa ostrovida a vlka obecného. Cílem zákona je i praktická ochrana těchto živočichů a to tím, že se mírní antipatie veřejnosti vůči těmto živočichům. To může napomoci udržení jejich populace ve volné přírodě.

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy)

Tento zákon upravuje ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, které jsou ohroženy na přežití, s cílem jejich zachování regulováním obchodu s nimi. Dále stanoví podmínky pro obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin dále vymezených a stanoví některá další opatření sloužící k zajištění ochrany a evidence těchto druhů na území České republiky.

2.1.2 Zvláštní ochrana přírody a krajiny

Zvláštní ochrana přírody je přísnější než ostatní a obsahuje obzvláště cenné části přírody a krajiny. Ochranu dělíme na územní a druhovou (Kolář et al., 2012).

2.1.3 Zvláště chráněná území

Jedním z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody jsou Zvláště chráněná území. Podle zákona o ochraně přírody a krajiny se vyhláší přírodovědecky či esteticky významná nebo jedinečná území. Za taková území se považují nejčastěji lokality s unikátní nebo reprezentativní biologickou rozmanitostí a to na úrovni druhů, společenstev i populací. Patří sem i území s jedinečnou geologickou stavbou, území reprezentující charakteristické prvky krajinného rázu kulturní krajiny a významná území z hlediska vědeckého výzkumu. Cílem ochrany je zlepšení, udržení a ponechání dochovaného stavu území nebo jeho části samovolnému vývoji (Miko et al., 2005).

Zákon o ochraně přírody a krajiny vymezuje šest kategorií zvláště chráněných území, která se liší kvalitou chráněných hodnot a rozlohou. Zákon podle rozlohy rozeznává velkoplošná a maloplošná chráněná území. Mezi velkoplošná chráněná území patří národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO).

Do maloplošných chráněných území patří národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP). Všechna vyhlášená zvláště chráněná území jsou evidována v ústředním seznamu ochrany přírody, za který zodpovídá Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Na území České republiky jsou nyní evidovány 4 národní parky, 25 chráněných krajinných

oblastí a cca 2300 rezervací a památek všech kategorií (Miko et al., 2005).

Tabulka 1: Přehled a rozlohy národních parků ČR

Národní park	Rok vyhlášení	Rozloha v ha
Krkonošský národní park	1963	36 300
Národní park Podyjí	1991	6 300
Národní park Šumava	1991	69 000
Národní park České Švýcarsko	2000	7 900

Zdroj: <http://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/velkoplosna-chranena-uzemi/>

Tabulka 2: Přehled a rozlohy CHKO ČR dle roku vyhlášení

název	vyhlášení	Rozloha v ha
CHKO Český Ráj	1. 3. 1955	18 100
CHKO Moravský kras	4. 7. 1956	9 200
CHKO Šumava	27. 12. 1963	99 624
CHKO Jizerské hory	8. 12. 1967	36 800
CHKO Jeseníky	19. 6. 1969	74 000
CHKO Orlické hory	28. 12. 1969	20 400
CHKO Žďárské vrchy	25. 5. 1970	70 900
CHKO Český Kras	12. 4. 1972	13 000
CHKO Labské pískovce	27. 6. 1972	25 000
CHKO Beskydy	5. 3. 1973	116 000
CHKO Slavkovský les	3. 5. 1974	60 600
CHKO České Středohoří	19. 3. 1976	106 300
CHKO Kokořínsko	19. 3. 1976	27 200
CHKO Lužické hory	19. 3. 1976	26 400
CHKO Pálava	19. 3. 1976	8 300

CHKO Křivoklátsko	24. 11. 1978	63 000
CHKO Třeboňsko	15. 11. 1979	62 800
CHKO Bílé Karpaty	3. 11. 1980	74 600
CHKO Blaník	29. 12. 1981	4 100
CHKO Blanský les	8. 12. 1989	21 200
CHKO Litovelské Pomoraví	29. 10. 1990	9 300
CHKO Broumovsko	27. 3. 1991	41 000
CHKO Poodří	27. 3. 1991	8 100
CHKO Železné hory	27. 3. 1991	28 400
CHKO Český les	1. 8. 2005	47 300

Od roku 2008 je v návrhu zřízení CHKO Soutok (soutok Moravy a Dyje)

Zdroj: <http://www.zoochleby.cz/seznam-chronenych-uzemi-cr-5276/>

2.1.4 Zvláštní druhová ochrana

Zvláštní druhová ochrana je založena na zpřísněném režimu nakládání s vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů a rostlin. Je jedním ze stěžejních úkolů Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, zřízené Ministerstvem životního prostředí (Hlaváček, 2007). Seznam zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a stupeň ohrožení určuje Ministerstvo životního prostředí ČR. Vědeckým podkladem pro zvláštní ochranu jsou Červené knihy a Červené seznamy. Červené seznamy představují soupisy ohrožených druhů živočichů a rostlin, které jsou rozděleny do jednotlivých kategorií podle stupně ohrožení. Většinou jsou dány k určitému geograficky vymezenému území. Jsou sestavovány v měřítku celosvětovém, kontinentálním, regionálním, národním i lokálním. Vedle Červených seznamů existují také Modré seznamy. Jsou to soupisy zachráněných druhů a existují ještě Černé seznamy, které sepisují vyhynulé druhy (Damohorský et al., 2003). Červené knihy na rozdíl od seznamů neposkytují kompletní výčet ohrožených druhů, ale popisují pouze jejich reprezentativní výběr. U každého zapsaného druhu jsou podrobně popsány informace nezbytné pro další ochranu. Popsané informace obsahují význam zapsaného druhu, biologii, rozšíření či důvody ohrožení. Dalším cílem Červených

knih je poskytnutí informací široké veřejnosti o našich přírodních vzácnostech (Kolář et al., 2012). Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů jsou rozděleny do tří kategorií - kriticky ohrožené, silně ohrožené, ohrožené (Stejskal, 2006).

Evropská soustava chráněných území - Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí všechny státy EU podle jednotlivých principů (Baláž, et al., 2012). Cílem Natury 2000 je zabezpečit ochranu druhů rostlin, živočichů a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější a nejvíce ohrožené nebo omezené svým výskytem jen na určitou oblast (Pokorný a Roth, 2001). Vytvoření soustavy Natura 2000 vychází ze směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a ze směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. V přílohách těchto směrnic je vyjmenováno, pro které druhy živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť mají být vymezeny lokality soustavy Natura 2000. Některé druhy nebo typy přírodních stanovišť mohou být označeny jako prioritní, a proto pro ně platí přísnější kritéria ochrany, než pro ostatní. Do národní legislativy jsou požadavky směrnic implementovány především prostřednictvím zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Podle směrnice o stanovištích jsou vyhlašovány evropsky významné lokality (EVL) za účelem ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Podle směrnice o ochraně volně žijících ptáků jsou vyhlašovány ptačí oblasti (PO). Dohromady evropsky významné lokality a ptačí oblasti tvoří soustavu chráněných území Natura 2000 (Baláž, et al., 2012).

Evropsky významné lokality - EVL

EVL jsou lokality, které významně přispívají k udržení nebo obnově příznivého stavu evropských přírodních stanovišť nebo alespoň jednoho evropsky významného druhu. Na rozdíl od zvláště chráněných území nemají evropsky významné lokality určené základní ochranné podmínky. Nedojde-li k poškození předmětu ochrany, potom je možné na jejich území hospodařit (Primack, 2001).

Na území České republiky je realizována ochrana evropsky významných lokalit třemi možnými způsoby. První možností je zajištění smluvní ochrany, kde je mezi vlastníkem pozemků a orgánem ochrany přírody uzavřena smlouva, ve které jsou specifikovány podmínky ochrany a péče evropsky významných lokalit. Druhou možností je vyhlášení evropsky významných lokalit za zvláště chráněná území. U velkých území přicházejí v úvahu především CHKO a u menších území přírodní památky. Některé evropsky významné lokality se překrývají s vyhlášenými zvláště chráněnými územími, a proto se řídí jejich režimem ochrany. Třetí možností je základní ochrana, kdy nesmí dojít k závažnému nebo nevratnému poškození, zničení předmětu ochrany, které se týká hospodaření na území EVL. Tento způsob ochrany je nejméně vhodným, jelikož se jedná o pasivní ochranu území. Pro zásahy, které by mohly zničit nebo poškodit předmět ochrany evropsky významných lokalit se musí předem pořídit souhlas orgánu ochrany přírody (Kolář et al., 2012).

Ptačí oblasti - PO

Ptačí oblasti jsou chráněná území, která se vyhláší za účelem ochrany ptáků. Tyto oblasti se vytváří na základě směrnice 2009/147/ES. V České republice jsou jednotlivá ptačí území vyhlášována samostatně formou nařízení vlády. Na přípravě návrhu ptačích oblastí pro Českou republiku spolupracovaly Česká společnost ornitologická a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (nature.cz). V současné době je na území České republiky vyhlášeno 41 ptačích oblastí.

Ve směrnicích o ptácích nejsou uvedena žádná kritéria pro výběr lokalit. Při výběru vhodných míst mají členské státy Evropské unie určitou volnost, avšak tento výběr musí být proveden podle platných ornitologických kritérií (nature.cz). Mezi největší ptačí oblasti na našem území patří Šumava, Krkonoše a Doupovské hory. Ptáci jsou chráněni zvláště z důvodu jejich velké pohyblivosti, migrace a jejich popularity. Ptáci v ptačích oblastech jsou chráněni, včetně svého biotopu, a tím zajišťují ochranu i dalším druhům žijících na stejných místech (Kolář et al., 2012).

2.1.5 Mezinárodní úmluvy v ochraně přírody a krajiny

V současnosti se druhová ochrana neobejde bez státní legislativy a mezinárodní spolupráce. Zatímco zákony jednotlivých států chrání druhy na jejich území, tak mezinárodní dohody pak regulují obchod s druhy mezi zeměmi. Na celosvětové úrovni V posledních letech bylo na celosvětové úrovni podepsáno mnoho protokolů a dohod. Tyto dohody a protokoly slibují zvýšenou ochranu a menší zneužívání druhů, zvláště těch, jež se řadí mezi ohrožené nebo zranitelné (Anděrová, 2005). Tím, že Česká republika přistoupila k mezinárodním úmluvám, se zapojila do mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany biodiverzity (Plesník a Roth, 2004).

Mezi nejdůležitější mezinárodní dohody patří Úmluva o mokřadech, která má mezinárodní význam zejména pro biotopy vodního ptactva. Je také známá pod názvem Ramsarská úmluva o mokřadech. Dále jsou to Úmluva o biologické rozmanitosti, Bonnská úmluva, Bernská úmluva, CITES - Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin, Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a Úmluva o světovém dědictví a programu UNESCO (Primack, 2001). Každá země, která souhlasí se zařazením svých chráněných území pod tyto úmluvy a programy, přijímá řízení podle přijatých pravidel. Státy, které přijaly úmluvy, si ponechávají nad svými oblastmi plnou kontrolu a nevzdávají se suverenity nad nimi (Primack, 2001).

2.2 Střety volně žijících živočichů s civilizačními prvky

Nepopiratelnou skutečností je, že většina zvířat, která projdou rukama pracovníků záchranných stanic, se do problémů dostala přímo či nepřímo vinou člověka. Nejčastějšími důvody příjmu (po mláďatech) jsou zranění – dopravou, nárazy do prosklených ploch, popálením o elektrická vedení, ale také vědomé či nevědomé pastě (pády do nejrůznějších jámek, šachet či komínů). Narůstá počet příjmů zvířat, která se ocitla na nevhodném místě např. sezonní masivní zálety netopýrů do bytů, atd. (Zvíře v nouzi, 2018).

2.2.1 Elektrická vedení

V České republice je nainstalováno přibližně 750 000 sloupů elektrovedení různých typů, přičemž ochranou je opatřena jen velmi malá část (Hlaváč et al., 2012). Přesto, že nebezpečné elektrické sloupy z naší krajiny postupně mizí, v záchranných stanicích výrazně přibýlo ptáků, kterým se elektřina stala osudnou. Pro většinu z nich je zásah proudem rozsudkem smrti. Nebezpečné jsou všechny sloupy, ale nejnebezpečnější jsou tzv. sloupy smrti. Na problém se sloupy smrti upozorňují ochránci přírody již desítky let. Jsou to sloupy, které mají na vodorovné železné konzoli ve tvaru T instalovány svisle nahoru podpěrné izolátory s vodiči (Hlaváč et al., 2012). Díky iniciativám ochránců přírody bylo na našem území mnoho nebezpečných sloupů vyměněno. Tempo výměny je však velmi pomalé, a tak ročně na těchto sloupech zbytečně hynou tisíce ptáků.

Ptákům zasaženým elektrickým proudem je většinou v záchranných stanicích zprostředkována rychlá smrt, protože zranění popálením končetin je prakticky neléčitelné (Zvíře v nouzi, 2018). V mírnějších případech dochází k amputacím končetin. Jedinců, kteří takový zásah přežijí a jsou předáni k ošetření, je velmi málo. Tito jedinci se většinou stávají kořistí jiných predátorů nebo pod sloupy uhynou (Martiško, 1999).

V České republice není ochrana ptáků před nárazy do vodičů elektrického vedení využívána, přestože už v roce 2010 dva největší distributoři elektřiny, ČEZ a E. ON, deklarovali, že do roku 2025 vymění všechny nebezpečné typy sloupů vysokého napětí za bezpečnější. V současné době se staví pouze sloupy s bezpečnou konstrukcí, to znamená takové, které neobsahují rovinný prvek, kam by mohl pták dosednout do blízkosti vodiče (Zvíře v nouzi, 2018).

V zahraničí jsou využívána optická nebo opticko-akustická signalizační zařízení. Jedná se o barevné vodiče, připevnění plastových koulí, praporků, siluet dravců, vrtulek nebo destiček s vloženými větrnými píšťalami. Za realizaci ochranných opatření zodpovídají výhradně energetické společnosti. U nově

budovaných elektrovodů jde o využívání sloupů s novými bezpečnostními konstrukcemi. Jde o konstrukční úpravy nebo použití přídavných prvků bránících usednutí do nebezpečné blízkosti vodičů.

Bohužel, energetické společnosti v ČR sice pár vybraných záchranných stanic formou darů podporují, ale odpovědnosti za péči o ptáky poraněné na jejich elektrických zařízeních se zříkají a náklady na ní hradit nehodlají (Zvíře v nouzi, 2018).

2.2.2 Doprava

Rychlý rozvoj dopravy má zásadní vliv na krajinu, ale také na život populací volně žijící živočichů. Zásadní negativní dopad na populace volně žijících živočichů v krajině mají člověkem uměle vytvořené bariéry, kterým se jednotlivé druhy nestačí nebo nemohou přizpůsobit. Právě pozemní komunikace, především frekventované dálnice, významně ovlivňují okolní přírodní prostředí a patří ke klíčovým migračním bariérám v krajině. Bariéry tvořené komunikacemi mají charakter dlouhých linií, které živočichové nemůžou žádným způsobem obejít (Anděl et al., 2005).

Dalším negativním dopadem dopravy je mortalita živočichů, která je způsobená jejich kolizemi s dopravními prostředky. Tento efekt je pravděpodobně nejviditelnějším vlivem dopravy na volně žijící druhy zvířat. Střety se zvěří mají kromě snižování populací již tak ohrožených druhů zvířat tedy poměrně velký vliv i na bezpečnost provozu. Je tedy žádoucí minimalizovat možnosti těchto střetů, Toho lze dosáhnout řešením průchodnosti liniových staveb již při jejich plánování. Kritická místa střetů je vhodné eliminovat již při samotném návrhu trasy. Největší absolutní úmrtnost živočichů (počet usmrcených za časové období) lze zaznamenat na silnicích nižších tříd (II. a III. třídy). Tyto silnice tvoří dohromady přibližně 88 % délky komunikací, a proto se s nimi živočichové dostávají do styku nejčastěji.

Na nově připravovaných rychlostních komunikacích se realizují rozsáhlá opatření, z důvodu řešení propustnosti migračních koridorů pro velké savce. Jedná se o migrační objekty, které snižují fragmentaci krajiny tím, že spojují biotopy

rozdělené pozemní komunikací, a tak umožňují zprůchodnění krajiny a migraci volně žijícím živočichům. Jsou to různé typy nadchodů (ekoduktů) i podchodů a jiná doprovodná opatření (Anděl, 2009).

Návrh umístění migračních objektů by měl vycházet z biologických poznatků (Kočárková, 2009). Velcí dálkově migrující savci (jelen, rys, medvěd, vlk, los) jsou nejnáročnějšími druhy na parametry migračního přechodu (Anděl et al., 2006). Jedná se o vhodnou modelovou skupinou pro návrh opatření na zachování průchodnosti krajiny. Mají největší prostorové nároky na migraci, a tam, kde bude zajištěna průchodnost krajiny pro velké savce, bude dostatečná i pro ostatní druhy lesních živočichů. Technické řešení přechodu pro tyto živočichy je náročné jak z hlediska rozměrů, tak doprovodných prvků; nejvhodnější jsou pro tuto kategorii tzv. ekodukty. Ekodukty jsou speciální migrační objekty určené pro zachování spojitosti ekosystémů obnovením původního terénu a vegetace na jeho povrchu (Libosvár, 2009). Lokálně migrující střední savci a kopytníci (srnci, prase divoké apod.) nevyžadují tak náročné technické podmínky a také bez problémů schopni využívat migrační objekty určené velkým savcům. U lišky, jezevce, vydry či kunovité šelmy nejsou u migračních objektů příliš důležité rozměrové parametry, ale spíše četnost objektů (např. trubních propustků). Pro sezónní teritoriální migrace obojživelníků jsou vhodné průchody pod komunikacemi v kombinaci s bariérami bránícími vstupu na komunikaci nebo vybudování náhradní vodní plochy (Anděl et al., 2006).

Další opatření k prevenci střetů zvěře s vozidly

Nejefektivnějším opatřením k předcházení střetů se zvěří by samozřejmě bylo oplocení silnic a vybudování průchodů, pomocí nichž by zvěř bezpečně překonávala komunikace. Tato technická opatření nelze využít všude, především z důvodu vysoké finanční náročnosti na pořízení a údržbu.

Mezi ekonomicky dostupnější opatření patří pachové ohradníky. Jejich nevýhodou je však velká pracnost při jejich aplikaci. Podstatou pachových ohradníků je ekologicky odbouratelná pěna, která se nanáší na stromy, keře nebo dřevěné kolíky. Pěna obsahuje směs pachů spáleniště, predátorů a člověka. Tyto pachy upozorňují na blízké nebezpečí a zvyšují pozornost zvěře, která pak intenzivně

reaguje na ostatní varovné signály na cestě. Pachové ohradníky je nutno aplikovat minimálně 2x ročně. Náklady na materiál za rok jsou cca 1 tisíc Kč na 1 km. Ohradníky je vhodné umisťovat v nepřehledných úsecích, kde nelze na pohyb zvěře na silnici zareagovat (Ochrana přírody, 2008)

Dalšími opatřeními jsou např. vyžínání okolí cest, úprava okolí cest bez keřů a ovocných stromů a značky upozorňující na nebezpečí střetu se zvěří. Reflexní odrazky fungují pouze za tmy a jejich účinnost je dosud nedostatečně prověřena.

2.2.3 Otravy

K otravám volně žijících živočichů může dojít různými způsoby. Jedná se o pesticidy, cíleně umístěné, otrávené návnady karbofuranem nebo hubení hlodavců. Může dojít k cílenému otrávení konkrétního živočicha nebo k neúmyslnému otrávení necílového jedince. Takovéto otravy mají vždy fatální následky. Bohužel takto nachystaná návnada otráví daleko více zvířat. Jedná se především o dravce, sovy, mrchožrouty a jiné masožravce. Otrávené návnady pravděpodobně rozmisťují rybáři, myslivci či zemědělci, jimž vadí kupříkladu vydry, kuny nebo lišky. Dravci, kteří se živí mršinami, bývají nechtěnou obětí. Volně žijící zvířata jsou nejčastěji zabíjena jedem karbofuranem, který zemědělci dřív používali k hubení hmyzích škůdců. Jedná se o rychle působící jed, který napadá nervovou soustavu a způsobuje ochabnutí svalstva včetně dýchacích svalů. Ptáci tak umírají udušením za plného vědomí (Mrlík et al., 2013). Tento jed je v České republice zakázán již deset let. Jeho držení je trestné. Za usmrcení chráněného živočicha hrozí pachateli až tři roky vězení. Usvědčit pachatele je ovšem velmi obtížné.

2.2.4 Lidský faktor

V poslední době se v České republice ve velkém rozjely kampaně na záchranu srnčat a další zvěře před sečí. Do terénu vyrazily stovky neinformovaných laiků. Stoupá počet telefonátů do záchranných stanic, kdy lidé našli srnče opuštěné, odnesli ho a požadují jeho převzetí do péče stanice. Často jsou to mláďata těsně po narození, někdy i s pupeční šňůrou, což znamená, že matka byla vyrušena téměř při porodu! Jestliže se takové mládě nenapije mleziva (prvního mléka), je jakákoli snaha lidí ve

stanicích téměř zbytečná a mládě umírá. Je důležité mláďata nenechat pokosit. Musí se zajistit, aby mohlo zůstat na lokalitě, aby si jej matka našla (i přesto, že na něj bylo nedopatřením sáhnuto). Zkušená srnčí matka má natolik silný mateřský pud, že se k srnčeti vrátí. Podobnými případy jsou ptáčata vypadlá z hnízda. Jestliže nemají viditelná zranění, tak se do záchranných stanic nosit nemusí. Stačí zavolat pracovníky záchranné stanice. Ti se pokusí hnízdo najít a mláďata do něj vrátit. Ptáci totiž většinou svého potomka tři dny hledají a jsou ho schopni přijmout zpět. Záchranné stanice prosí, zachraňujte s rozumem (Zvíře v nouzi, 2018).

2.3 Záchranné stanice pro handicapovaná zvířata (SHZ)

Stanice pro handicapovaná zvířata jsou specializovaná zařízení, zakládaná zejména za účelem péče o volně žijící zvířata, která jsou v důsledku onemocnění, zranění, slabosti či jiného handicapu dočasně neschopná přežít ve volné přírodě a postarat se o sebe (Stejskal, 2006). Tato péče má cíleně směřovat k tomu, aby se zvíře jako plnohodnotné co nejdříve (tedy hned, jak to dovolí jeho stav a podmínky prostředí) vrátilo zpět do svého přirozeného prostředí. Pokud je zvíře trvale neschopné samostatného a plnohodnotného života v přirozeném prostředí, může trvale zůstat v zařízení, které má pro jeho život vhodné podmínky. Takovým zařízením může být opět stanice pro handicapovaná zvířata nebo zookoutek, zoologická zahrada, soukromý chovatel apod. (Aladzasová - Příbylová, 2005).

Prvotním účelem péče v SHZ je připravit zvířata na návrat do volné přírody a vypustit je. V případě, že zvířata vypustit nelze, slouží SHZ k dlouhodobé či trvalé péči o takové jedince, k odchovu mláďat od nich, či zprostředkovává předání zvířat novým chovatelům. SHZ také slouží k ekologické výchově nejširší veřejnosti.

Záchranné stanice koordinuje Český svaz ochránců přírody. Tvoří tak Národní síť záchranných stanic, které svou působností pokrývají celé území České republiky. V Národní síti záchranných stanic můžeme rozlišovat dva typy stanic, členské a přidružené. Členské stanice vykonávají činnost na určitém území, navzájem se nepřekrývají a společně tak pokrývají celou ČR. Všechny stanice

spolupracují s orgány státní ochrany přírody. Především s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, dále pak se Státní veterinární správou a Českou inspekcí životního prostředí. Přidružené stanice se většinou specializují na určitou skupinu živočichů nebo na určitou oblast. Svoji působností tak spadají pod některou členskou stanici Národní sítě (Zvíře v nouzi, 2018).

2.3.1 Definice pojmů dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Volně žijící živočich – „volně žijící živočich je jedinec živočišného druhu, jehož populace se udržují v přírodě samovolně, a to včetně jedince odchovaného v lidské péči vypuštěného v souladu s právními předpisy do přírody. Živočichem se rozumí všechna vývojová stadia daného jedince. Jedinec zdivočelé populace domestikovaného druhu se za volně žijícího živočicha nepovažuje.“

Záchranná stanice – „záchranná stanice je zařízení, které na konkrétně vymezeném území působnosti zajišťuje komplexní péči o všechny živočichy dočasně neschopné přežít ve volné přírodě s cílem navrátit je do přírody, živočichům trvale neschopným přežít ve volné přírodě poskytuje, je-li to vhodné a účelné vzhledem k jejich zdravotnímu stavu, odpovídající dlouhodobou péči, poskytuje informace o příčinách ohrožení a vhodných způsobech ochrany živočichů a může spolupracovat při provádění opatření k předcházení zraňování nebo úhynu živočichů.“

Chovatel - právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová zvíře, nebo zvířata, trvale či dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje útulky, záchranné stanice, hotely penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady a pořádá veřejná vystoupení (Prchalová, 2009).

2.3.2 Legislativa

Práce stanic pro handicapovaná zvířata je usměrňována několika právními předpisy. V první řadě je to zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně přírody), který stanovuje podmínky držení a chovu zvláště chráněných druhů živočichů v zajetí. Významný je zákon

č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zejména to, že za týrání podle zákona na ochranu zvířat je považováno chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení, případně vydat slabé, nevléčitelně nemocné, vyčerpané nebo staré zvíře, pro které je další přežívání spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením, k jinému účelu než neodkladnému a bezbolestnému usmrcení. Dále pak zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), a prováděcí vyhláška č. 227/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení tohoto zákona. Pokud se jedná o zvířata, která jsou zvěří podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, je třeba respektovat i tento zákon a jeho prováděcí předpisy (např. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje, požadavky na chov a zdraví zvířat, podmínky pro ochranu zdraví populací zvířat i člověka a opatření k zabránění šíření nálezů. Zásady bezpečnosti práce při zacházení s chovanými zvířaty vyplývají z nařízení vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat.

SHZ vede evidenci všech přijatých zvířat dle podmínek stanovených v rozhodnutí o udělení výjimky ze zákona o ochraně přírody, příslušným orgánem ochrany přírody, a dle § 7 vyhlášky č. 192/2004 Sb., o ochraně zvířat při chovu, veřejném vystoupení nebo svodu.

Činnost stanic pro handicapovaná zvířata je kontrolována celou řadou příslušných orgánů. Kontroly ve stanicích vykonává Česká inspekce životního prostředí, inspektoři krajských veterinárních správ, státní správa myslivosti a pracovníci oboru životního prostředí příslušných krajských úřadů. Je tedy velmi důležité, aby všichni pracovníci stanic byli dostatečně odborně fundovaní, dále se vzdělávali a snažili se stále zvyšovat kvalitu práce svého zařízení.

2.3.3 Povolování záchranných stanic pro handicapované živočichy

Záchrannou stanicí pro handicapované živočichy je možné provozovat pouze na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí. Aby mohl provozovatel záchranné stanice toto rozhodnutí obdržet, musí splnit řadu požadavků vyplývajících jak ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, tak i z dalších souvisejících právních předpisů, ať už veterinárních, na ochranu zvířat proti týrání nebo jiných (Stejskal, 2006).

Na základě zmocnění zakotveného v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny byla dále vydána vyhláška č. 316/2009 Sb., o držení živočichů dočasně nebo trvale neschopných přežít ve volné přírodě a o péči o tyto živočichy v záchranných stanicích, která stanovila podmínky péče o živočichy zejména s ohledem na možnost zapojení těchto živočichů zpět do volné přírody.

Kromě podmínek ve výše uvedených právních předpisech však záchranné stanice musí splnit taktéž celou řadu požadavků vyplývajících zejména ze zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a z prováděcí vyhlášky č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu, ve znění pozdějších předpisů; teprve poté může takové zařízení obdržet potřebné povolení, konkrétně tedy rozhodnutí MŽP o povolení k provozování záchranné stanice pro handicapované živočichy. Bez tohoto povolení nelze záchrannou stanicí legálně provozovat. To však stále není vše, záchranné stanice musí respektovat ještě i zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a také požadavky zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání „je každý, kdo se ujal handicapovaného zvířete, povinen zajistit péči o ně podle stanovených podmínek (vytvořit vhodné podmínky, adekvátně vybavit prostory pro jejich držení apod.) nebo předat toto zvíře záchranné stanici, popř. oznámit místo jeho nálezu záchranné stanici“. Současně je zde zakotvena povinnost pro chovatele mít osvědčení o odborné

způsobilosti osoby odpovědné za péči o handicapovaná zvířata. Provozovatel záchranné stanice je povinen stanovit alespoň jednu osobu odpovědnou za péči o handicapovaná zvířata, která musí úspěšně absolvovat odborný kurz, toto osvědčení získat a ostatní osoby v záchranné stanici poučit tak, aby činnosti související s chovem a péčí o handicapovaná zvířata prováděly kvalifikovaným způsobem.

Kromě výše uvedeného je taktéž potřeba, aby záchranná stanice měla povolenou výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny pro držení a chov zvláště chráněných druhů živočichů (vydává příslušný krajský úřad, popř. správa CHKO či NP, na jehož území se záchranná stanice nachází) a současně i odchylný postup při ochraně ptáků dle § 5b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Rozhodnutí o povolení k provozování záchranné stanice je vydáváno dle § 5, odst. 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v režimu správního řízení. V rámci tohoto řízení oslovuje MŽP kromě účastníků řízení také místně příslušné orgány ochrany zvířat, myslivosti a veterinární správy, které žádost posuzují z hlediska zákona na ochranu zvířat, vyhlášky o ochraně handicapovaných zvířat, a dále soulad se zákonem o myslivosti, nezřídka v zařízení provedou kontrolu a následně vydávají své stanovisko (orgánem ochrany zvířat a myslivosti je v takových případech místně příslušný městský úřad obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu se záchranná stanice nachází, orgánem veterinární péče je místně příslušné krajské pracoviště Státní veterinární správy).

2.3.4 Národní síť záchranných stanic pro zraněné a handicapované živočichy

Národní síť záchranných stanic pro zraněné a handicapované živočichy byla založena v roce 1997. Hlavní zásluhu na založení Národní sítě stanic má Český svaz ochránců přírody (ČSOP). „Tuto iniciativu ČSOP formuloval v podobě svého otevřeného programu, který byl předložen k prostudování Ministerstvu životního prostředí ČR. Po dalších jednáních byl schválen a na jeho zajištění bylo vypsáno výběrové řízení“ (Pešout, et al., 1998). Národní síť záchranných stanic sdružuje

subjekty pečující o zraněné nebo jinak handicapované volně žijící živočichy. Jejich cílem je zajistit pomoc takovýmto živočichům a umožnit jejich plnohodnotný návrat do přírody.

Nejprve byly do Národní sítě začleněny stanice, které provozovaly organizace ČSOP. Tyto stanice dokázaly od počátku roku 1998 svou činností pokrýt 28 okresů, tj. cca 36 % území ČR. (Pešout, et al., 1998). V roce 1998 se podařilo Národní síť rozšířit pomocí stanic, které byly provozovány nevládními organizacemi mimo ČSOP. Musely však splňovat podmínky pro začlenění do Národní sítě. V lednu 1999 tak Národní síť pokrývala už cca 75 % našeho území. V současné době pokrývá Národní síť záchraných stanic 100 % území ČR. Významným cílem Národní sítě je dále zkvalitňovat práci stanic a zajišťovat jim stabilně nejnutnější prostředky pro jejich základní provoz. (Pešout, et al., 1998).

Obrázek 1: Mapa pokrytí ČR stanicemi Národní sítě

The image shows a screenshot of the website 'ZVÍŘE V NOUZI'. The top part features a dark blue header with the logo 'ZVÍŘE V NOUZI' and a yellow flower icon. Below the header is a yellow navigation bar with links for 'GALERIE', 'KE STAŽENÍ', and 'TIŠKOVÝ SERVIS'. The main content area is divided into three columns. The left column contains a vertical menu with links: 'AKTUALITY', 'ZÁCHRANNÉ STANICE', 'SBÍRKA ZVÍŘE V NOUZI', 'ZVÍŘECÍ PORADNA', 'CO MÁŠ PÁL?', and 'KONTAKTY'. Below the menu is a 'Podporuji nás:' section with logos for 'LESY ČR' and 'ČESKÁ SPORITELNA'. The middle column features a map of the Czech Republic with various regions colored in different shades (yellow, orange, green, blue, purple). Above the map is a text box with the heading 'Nešli jste raněné zvíře ve volné přírodě?' and a search bar. The right column contains contact information: 'Darujte na sbírku: 33553322/0800', 'na kontě: 763 716 Kč', and 'oznámení o daru'. Below this is a 'darovací certifikáty' section and a 'Aktualita Příběh ukradeného snečka' section with a date of 23.3.2017. At the bottom right, there is a small text box with the heading 'Pomoc volně žijícím zvířatům už nemůže být snadná.' and a link to 'Stáhněte si aplikaci Zvíře v nouzi.'

Zdroj: <http://www.zvirevnouzi.cz/>

2.3.5 Význam a poslání záchranných stanic

Hlavním posláním záchranných stanic pro handicapované živočichy je zachraňovat, léčit a pečovat o zraněné nebo nemocné živočichy a opuštěná mláďata s cílem jejich návratu zpátky do volné přírody. Toto je však jen část poslání záchranných stanic pro handicapované živočichy. Dalším významem záchranných stanic, který na první pohled není možná tolik zřejmý, je jejich etická a výchovná činnost (Pecina in Pešout, et al., 1998). Dle Peciny (1998) „již pouhá existence těchto zařízení a fakt, že je společnost zřizuje a subvencuje, je signálem pro všechny, že takovýto přístup a takováto činnost jsou správné a pozitivní, a že naopak vlivy člověka jako druhu, které zvířata do těchto stanic přivádějí, jsou špatné.“ (Pecina in Pešout, et al., 1998).

Výchovný význam záchranných stanic spočívá v tom, že návštěvníci se seznamují s konkrétními negativními dopady lidské činnosti na tyto živočichy. Je tedy rozdíl mezi „ukazováním zvířat“ v zoologických zahradách nebo v záchranných stanicích.

Zatímco v zoologických zahradách jsou umístěna zvířata, která jsou zdravá (přestože jsou držena v zajetí), důvodem umístění trvale handicapovaných zvířat v záchranných stanicích po zbytek jejich života je právě nevléčitelný handicap jako důsledek způsobený (nejčastěji) negativními dopady lidské činnosti.

2.3.6 Obecné zásady

Proces péče o handicapované zvíře je rozděleno na několik důležitých etap. V prvé řadě je to vlastní přijetí do stanice. Rozhodující v této fázi je vhodné umístění nově přijatého zvířete, rychlé základní posouzení jeho stavu, odborná první pomoc a zajištění celkového ošetření. Je velice důležité, aby stanice disponovala vhodnými izolačními, případně karanténními prostorami pro poskytnutí ošetření. K nezbytnému vybavení patří odchyťové pomůcky na provedení nutného odchyty zvířete a transportní boxy na jeho přepravu. Důraz je nutné klást na šetrné zacházení se zvířetem, které kromě často bolestivého zranění či vysilujícího onemocnění prožívá

i stres z bezprostředního kontaktu s člověkem. Z těchto důvodů je důležité, aby odchyt, transport a první kontrola stavu zvířete byla provedena odborně způsobilým pracovníkem (Zvíře v nouzi, 2018).

„Dle Aladzasové - Příbylové (2005) je vlastní pobyt zvířete ve stanici je rozdělen na dobu léčby a dobu rehabilitační, kdy se zvíře připravuje na návrat do přírody, nebo, v případě trvale handicapovaného jedince, na zařazení do chovu či expozice. Rehabilitační etapa je náročná na vybavení stanice. Během ní musí mít zvíře dostatek prostoru k obnově plné funkce svalů i všech oslavených orgánových soustav a k obnově přirozeného chování. U dravých ptáků a šelem to v praxi znamená umožnit jim také lov přirozené kořisti (v tomto případě není krmení živou potravou v rozporu se zákonem na ochranu zvířat). Pokud je to v souladu se zákonem o myslivosti, draví práci mohou být v rámci rehabilitace také podrobeni sokolnickému výcviku.“

Bezesporu nejnáročnější etapou je vlastní vypuštění do přirozeného prostředí. Důležité je komplexní posouzení stavu zvířete a i podmínek konkrétní lokality, kde hodlá stranice vypuštění provést. U některých zvířat, zejména uměle dokrmených mláďat, probíhá vypuštění a osamostatňování postupně. Zvířata mohou být např. na lokalitě ještě nějaký čas dokrmována.

V záchranných stanicích také probíhá cílený chov a rozmnožování zvířat, zejména zvláště chráněných druhů. Tento chov schvalují příslušné orgány ochrany přírody. Pokud se jedná o zvěř, musí být pro chov v zajetí splněny podmínky stanovené zákonem o myslivosti. Cílem je obvykle posílení volně žijících populací odchovanými mláďaty. Tento chov probíhá v úzké spolupráci s orgány ochrany přírody. Podmínky ve stanici musejí odpovídat nárokům chovaných zvířat tak, aby mohl proběhnout přirozenou cestou celý proces rozmnožování a odchovaná mláďata byla schopná zapojení do volně žijících populací. Kromě velikosti, vybavení ubikací a zajištění kvalitního krmiva je nutné také izolovat chovné prostory od lidí (s výjimkou ošetřovatele) a od ubikací pro zvířata v léčení. Vlivem rušení by mohlo dojít k útokům rodičů na mláďata nebo likvidaci snůšek (Zvíře v nouzi, 2018).

2.3.7 Podmínky vzniku stanice pro handicapovaná zvířata

Každá stanice pro handicapovaná zvířata musí obdržet při svém vzniku platná rozhodnutí příslušných orgánů ochrany přírody, státní správy myslivosti a příslušná povolení orgánů veterinární správy. Za provoz stanice zodpovídá osoba s odbornou kvalifikací, která proškoluje další personál stanice. Pro zabezpečení chodu stanice je nutná spolupráce s veterinárním lékařem se specializací na zoozvířata či malá zvířata v zájmových chovech.

Pro stavbu SHZ je vhodné komunikací přístupné klidné místo. Doporučováno je využít pozemků mimo souvislou zástavbu s dostatečným zdrojem nezávadné napájecí vody a zdrojem elektrické energie. Objekty SHZ musí být vybudovány nejméně 500 metrů od zdravotnických zařízení a 100 metrů od veřejných vodních zdrojů. Stanice se nesmí budovat v objektech krmivářských podniků a v objektech zemědělské velkovýroby. Nedoporučují se místa v oblastech intenzivní chemizace, místa u frekventovaných silnic a tratí, silně svažitá a větrné pozemky nebo mrazové kotliny (Aladzasová - Příbylová, 2005).

Neméně důležitou součástí každé SHZ je její oplocení, které má zabraňovat přístupu nepovolaných osob a vnikání nežádoucích druhů zvířat a stejně tak i před únikem zvířat ve stanici chovaných. K tomu se doporučuje plot z pletiva, plechových nebo prefabrikátových desek zabetonovaný nebo zakopaný do země, z důvodu zabránit zvířatům v podhrabání. Doporučená výška plotu je kolem 1,8 m. Je vhodné oddělit prostory stanice od obytných budov a komunikací pásmem přirozené zeleně, nejlépe výsadbou keřů a stromů v šíři alespoň tři metry (Aladzasová - Příbylová, 2005).

2.3.8 Vybavení stanice pro handicapovaná zvířata

Prostory pro zvířata a jejich vybavení by měly zvířatům poskytovat ochranu před nepříznivými klimatickými vlivy a riziky ohrožujícími jejich zdraví a umožnit jim přirozený odpočinek a řádnou péči o ně. Prostředí pro zvířata musí být přiměřené k zachování pohody (welfare), reprodukce a jejich zdraví. Zvířatům se poskytuje

volnost pohybu přihlédnutím k jeho druhu a kategorii, aby nebyla omezována způsobem, který by vedl k jeho zbytečnému strádání nebo zranění (Zvíře v nouzi, 2018).

Vybavení stanice musí umožnit podávat zvířatům podle jejich druhu, věkové kategorie, hmotnosti, fyziologických a etologických nároků nezávadné krmivo a nápoje. Vybavení a technologie krmení by neměly ovlivnit složení a kvalitu krmiv. Naopak musí zabránit, aby byla zvířatům podávána krmiva nebo nápoje způsobem, který by mohl vést k jejich strádání, poranění nebo onemocnění. Těmto požadavkům musí odpovídat i přístup zvířat ke krmivům a k nápojům v časovém intervalu podle jejich fyziologických potřeb, nejméně však jednou denně, pokud není dále stanoveno jinak.

Vybavení prostor pro zvířata musí být postaveno tak, aby se zamezilo poruchám chování, vzájemnému napadání a následnému poranění zvířat z nedostatku prostoru nebo jeho přeplňování.

Použité materiály konstrukcí staveb a vybavení, s nimiž mohou zvířata přijít do styku, nesmí být pro ně zdravotně závadné a mají být vhodné pro důkladné čištění a dezinfekci. Pro zajištění bezpečnosti zvířat mají být všechny prvky a části vybavení pro jejich ustájení konstruovány a udržovány tak, aby se nevyskytovaly ostré okraje či hrany nebo výčnělky, jež by mohly zvířata zranit, není možné použití ostnatého drátu (Aladzasová - Příbylová, 2005).

Stanice musí mít zabezpečenou neškodnou likvidaci vzniklých odpadů, včetně likvidace použité podestýlky, výkalů a podobných produktů zvířat. Pro likvidaci odpadů živočišného charakteru, jako jsou těla uhynulých zvířat, musí být vyčleněn prostor nebo kafilerní box. Chovatelé a osoby zacházející se živočišnými produkty, u nichž se obvykle vyskytují konfiskáty živočišného původu, jsou dále povinni: zřizovat nepropustné, dobře čistitelné, dezinfikovatelné a uzavíratelné kafilerní boxy pro krátkodobé ukládání konfiskátů živočišného původu, vhodně

umísťovat kafilerní boxy jak z hlediska jejich oddělení od ostatních provozních prostorů, tak i z hlediska nakládání a svozu konfiskátu živočišného původu (viz veterinární zákon – veterinární asanace). Doporučuje se, aby přístup k tomuto zařízení byl dostupný vně mimo prostor chovu (Aladzasová - Příbylová, 2005).

2.3.9 Péče o zvířata v SHZ

Zvířata nesmí být chována v izolaci, působí-li jim to utrpení, pokud to nevyžadují zvláštní předpisy (veterinární zákon – např. při izolování, léčbě apod.), nebo není-li to nutné vzhledem k období sexuální aktivity (říje a toku). Dále je nutné mít k dispozici takové prostory, které umožňují přirozený odpočinek a řádnou péči, nebo ve kterých zvířata mohou uspokojit své potřeby v příjmu potravy a vody anebo jiné potřeby nezbytné pro jejich život a zdraví.

Chovatel je povinen zajistit takovou frekvenci prohlídek všech chovaných zvířat, aby bylo možné posoudit, zda mají zvířata zajištěnu potřebnou péči a pohodu. Prohlídka jednotlivých zvířat se provádí tehdy, jsou-li zjištěny poruchy jejich chování, nebo poruchy svědčící pro změnu jejich zdravotního stavu. Zvýšenou péči je nezbytné věnovat hnízdícím samicím a mláďatům. Každý den musí chovatel zabezpečit pečlivou prohlídku technologických zařízení, zejména oplocení a odstraní v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat. Je nutné, aby měl chovatel k dispozici a pomůcky k poskytnutí první pomoci zvířatům.

2.3.10 Ekologická výchova a vzdělávání

Důležitou součástí činnosti záchranných stanic je ekologická výchova a budování expozic naší fauny. V těchto expozicích bývají představovány běžné druhy ptáků a savců. Jde o trvale handicapované jedince nebo o uměle odchovaná mláďata, která nejsou schopna se do svého přirozeného prostředí začlenit v důsledku předchozí nesprávné péče. Tato zvířata jsou v expozicích umístěna dlouhodobě, resp. trvale. Při chovu savců je třeba se řídit Doporučením Ústřední komise pro ochranu zvířat pro chov savců v zájmových chovech a pro chov ptáků. Je totiž důležité chovat zvířata tak, aby je návštěvníci viděli spokojená a s výjimkou jejich handicapu

i zdravá. Proto, aby se zvíře mohlo cítit dobře a ukázalo celou škálu svého přirozeného chování, musí mít dostatečně velkou a dobře vypadající ubikaci. Je v rozporu se zákonem na ochranu zvířat předvádět v rámci ekologické výchovy stresovaná zvířata v chudých ubikacích. V takovém případě ekologická výchova zcela míjí účinkem (Aladzasová - Příbylová, 2005).

Záchranné stanice spolupracují s místními školami a umožňují návštěvy žáků s vyučujícími v rámci výuky biologie. Dále umožňují odbornou práci studentů středních a vysokých škol a zpřístupňují odborné poznatky z biologie a chovatelství odborné veřejnosti a institucím. Poskytují pravidelně informace o své činnosti regionálním i celoplošným sdělovacím prostředkům (Zvíře v nouzi, 2018).

Ekologická výchova a osvěta by měla být důležitým úkolem a posláním všech záchranných stanic. Jen pravdivě informovaná a ekologicky vzdělaná lidská společnost je zárukou kvalitního prostředí jak pro lidi, tak pro volně žijící živočichy.

Nálezce handicapovaného zvířete by v případě zájmu měli pracovníci SHZ informovat o jeho dalším osudu. Nálezce může zvíře navštívit, pokud tomu nebrání zvláštní důvody (nákaza, chovný plán).

SHZ každoročně zpracovává zprávu o své činnosti za uplynulý rok, kterou dává k dispozici příslušným úřadům, regionálním sdělovacím prostředkům a veřejnosti.

2.3.11 Krmivo a krmení

Krmná dávka musí odpovídat okamžitému zdravotnímu stavu, kondici a potřebě každého jedince. Musí obsahovat všechny potřebné živiny, vitamíny a minerální látky.

Chovaná krmná zvířata musí mít zajištěnou veškerou potřebnou péči, čistotu, potravu a umístěna tak, aby jejich tělo obsahovalo maximum látek, jež jimi krmené

zvíře potřebuje. SHZ používá pro chovaná zvířata odpovídající krmiva v potřebném množství a nezávadném stavu. Jako krmivo nelze použít zdravotně závadné nebo zkažené suroviny, krmiva a suroviny neznámého původu, průmyslová krmiva s prošlou záruční lhůtou, krmné směsi obsahující antibiotika, volně žijící hlodavce, nemocná a parazity napadená zvířata, uhynulá zvířata ze zájmových chovů a chráněné druhy naší fauny. Z kuchyňských zbytků z hromadného stravování lze použít pouze nezávadné tvrdé pečivo a chléb.

Živými obratlovci lze krmit pouze v souladu s právními předpisy. Nesmí být použito ke krmení takové zvíře, které by mohlo způsobit újmu chovanému zvířeti. Jako živé krmivo by nemělo být použito zvíře, které bylo do SHZ dodáno jako klient k ošetření. Z etologických důvodů a vzniku následných potravních návyků není žádoucí krmit predátory připravované k vypuštění drůbeží vcelku. Tuto potravu je lépe podávat rozporcovanou k nepoznání. Při přípravě k vypuštění je nutné krmit zvíře jeho přirozenou potravou v té podobě, v jaké je dostupná v přírodě, či její nejpodobnější náhražkou (Aladzasová - Příbylová, 2005).

V případě usmrcování zvířat používaných jako krmivo je tato nezbytná činnost řízena platnými právními předpisy – zákonem na ochranu zvířat a veterinárním zákonem.

2.3.12 Veterinární a preventivní péče

Po přijetí do SHZ by mělo být každé zvíře nejdéle do 12 hodin vyšetřeno veterinárním lékařem. Toto doporučení se nevztahuje pouze na zvířata zjevně zdravá, vyproštěná z nevhodných míst (zálety rorýsů do bytů apod.), kde je žádoucí co nejrychlejší vypuštění.

Nově přijatá zvířata by měla být v izolačním režimu po stanovenou dobu prostorově i provozně oddělena od ostatních zvířat umístěných ve stanici, další poskytování veterinární péče se řídí platnými právními předpisy – provoz izolace se řídí veterinárním zákonem.

Při bezprostředním ohrožení života zvířete (silné krvácení, prochladnutí, krajní vyhladovění) poskytne pracovník základní ošetření a neprodleně zajistí péči veterinárního lékaře. Je-li zřejmé, že bude rozhodnuto o utracení zvířete, musí být veterinární lékař uvědoměn ihned po přijetí zvířete. Zdravotní stav každého vypuštěného zvířete (kromě okamžitého vypuštění při příjmu) by měl posoudit ošetřující veterinární lékař. Vedoucí stanice nebo ošetřující veterinární lékař vede záznamy o všech veterinárních a preventivních zákrocích v evidenci přijatých zvířat.

2.3.13 Vypouštění zvířat

Před vypuštěním má být zvíře uvedeno do takového fyzického a psychického stavu, aby bylo zcela zdravo a nezraněné a žádné zjizvitelné překážky mu nebránily zapojit se plnohodnotně do života v jeho přirozeném prostředí. Mezi důležité předpoklady pro vypuštění zvířete do jeho přirozeného prostředí patří životní pohoda (welfare) s přirozenými vzorci chování, fyzické zdraví bez následku zranění či nemoci, schopnost reagovat na jedince svého druhu a komunikovat s nimi, opatřovat si potravu, příslušně reagovat na své přirozené nepřátele a pečovat o svá mláďata.

Je zakázáno vypouštět jedince nedoléčené, ve špatné kondici, s přetrvávajícími následky úrazů a onemocnění, žijící dlouhodobě v zajetí, jedince, kteří ztratili vlivem nesprávného způsobu chovu strach ze svých přirozených predátorů, nedostatečně vyspělá a nesamostatná mláďata. Zvláště se pak nedoporučuje vypustit hrabavé ptáky a zajíce do polí těsně před sklizní či v průběhu žní, lovné druhy zvěře méně než dva týdny před zahájením lovecké sezóny, labutě na vodní nádrž těsně před výlovem, ježky a netopýry v době, kdy volně žijící populace hibernují.

Zvíře lze ponechat v chovu, jedná-li se o trvalé následky úrazu či nemoci, které byly zjištěny veterinárním vyšetřením, vadné návyky, jedince narozené chovnému páru v zajetí a importovaných ze zahraničí. U jedinců dlouhodobě držených v zajetí je nutné individuálně posoudit každý případ.

Trvalé handicapy

Trvalým handicapem se rozumí zvíře, které pro fyzické či psychické následky zranění, nemoci či nesprávné péče není schopno plnohodnotně žít v přírodě. Jeho další přežívání nesmí být spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením. Trvalé handicapy lze využít k ekologické výchově a expozici, sestavování chovných párů k odchovu vzácných druhů, k výuce učňů chovatelských oborů a studentů odborných škol a také k výuce pracovníků SHZ.

Stanice může vyčlenit maximálně 25 % chovatelského zařízení k umístění trvalých handicapů. Trvale handicapovaná zvířata mají být chována v podmínkách jako v zoologických zahradách. Důležité je chovat trvalé handicapy tak, aby byla zabezpečena jejich ochrana před predátory.

Usmrcení trvalého handicapu může nařídít pouze veterinární lékař v souladu s platnými právními předpisy (zákonem na ochranu zvířat a veterinárním zákonem).

2.3.14 Demontrace fungování záchranných stanic prostřednictvím případové studie

Jako případová studie pro demonstraci fungování záchranných stanic byla vybrána Stanice pro handicapovaná zvířata při NP a CHKO Šumava v Klášterci.

2.3.14.1 Stanice pro handicapovaná zvířata v Klášterci

Stanice pro handicapovaná zvířata byla založena Správou národního parku Šumava jako součást zoologického programu v prosinci roku 2011. Je členem Národní sítě záchranných stanic pro zraněné a handicapované živočichy. Působnost stanice je na území NP Šumava a na území obcí s rozšířenou působností Vimperk a Prachatice.

Záchranná stanice je vybudována k širokému využití pro záchranu postižených divokých zvířat a k ekologické výchově návštěvníků. Zařízení

jednotlivých kotců, výběhů a voliér umožňuje kvalitní poskytování péče pro každé divoké handicapované zvíře.

Projekt obsahuje tři části:

- **hlavní budovu voliér** a v ní např. projekční místnost k environmentálnímu vzdělávání, karanténu nebo odchovnu myší,
- **budovu zázemí** s ošetřovnou, přípravnou a sklady krmiv, kanceláři obsluhy a klubovnou,
- **rehabilitační rozletovou voliéru**, která slouží pro zvýšení fyzické kondice vyléčeného zvířete před jeho vypuštěním do volné přírody.

V budovách stanice fungují obnovitelné zdroje energie, budova zázemí je nízkoenergetickou stavbou. Zdejší objekty totiž fungují na principu nejmodernějších rakouských technologií šetrných k přírodě. „Na střeše jsou instalovány solární panely. Přijatou energii ukládáme do vody, která potom pomocí speciálního systému vytápí místnosti v podlahách a stěnách,“ vysvětlil vedoucí stanice Petr Juha. Stanice je napojena na moderní kořenovou čističku, ve které čištění vody zajišťují kořeny vodních rostlin. Projekt tím spojuje využití série nejnovějších technologií, ochranu přírody i péči o handicapované živočichy. Umístění stanice bylo vybráno vzhledem k výhodné pozici centrálního místa v návaznosti na veterinární služby s kompletním vybavením. Rozloha oploceného areálu (cca 7 ha) v Klášterci, na který je stanice situována, umožňuje další využití a rozvoj plynoucí z provozu takového zařízení. (npsumava.cz)

Klášterecká stanice slouží asi pro sto zvířat. Podle dosavadních zkušeností lze očekávat, že většinu přijatých zvířat budou tvořit ptáci, poranění o různé překážky energovodů apod. „Může to být například poštolka, káně, jestřáb, sova nebo jiné. Určitě se zde ale objeví i savci a stejně tak to mohou být zvláště chránění živočichové, například i rys,“ uvedl Petr Juha. Léčená zvířata si mohou prohlédnout i návštěvníci, kteří do Klášterce dorazí. Od dubna do října tady mají každou středu den otevřených dveří. Zájemce provedou areálem, a navíc jim mohou v projekční místnosti pustit filmy z činnosti stanice, které názorně přiblíží její fungování, nebo

fotografie, které dokumentují stav ptáků v době umístění na stanici a v den jejího opuštění. Vstup pro veřejnost mimo dny otevřených dveří je vždy na individuální domluvě s obsluhou stanice. Veškeré kontakty jsou uvedeny na webových stránkách NP Šumava. Záchranná stanice má velmi kvalitní kamerový systém, který se dá využít i při mapování života zraněných zvířat. „Můžeme natáčet a sestříhat vlastní videa o tom, jak jsme zvíře přijali, léčili a potom ho vrátili do přírody,“ uvedl Petr Juha. Záběry z kamerového systému mohou návštěvníkům suplovat prohlídku v případě, kdy není vhodné léčené zvíře rušit.

Stavba celé stanice vyšla na více než 15 milionů korun. Částka byla z devadesáti procent hrazená z Operačního programu Životní prostředí Evropské unie. Správa parku na tomto projektu spolupracuje se zoologickými zahradami v Plzni a Hluboké nad Vltavou.

Obrázek 2: Budovy stanice a rozletová voliéra

Zdroj: <http://www.npsumava.cz/cz/1392/sekce/stanice-pro-handicapovana-zvirata/>

Obrázek 3: Mapa působnosti stanice

Zdroj: <http://www.npsumava.cz/cz/1392/sekce/stanice-pro-handicapovana-zvirata/>

2.3.14.2 Kontrolní činnost a dohled

Kontrolní činnost nad Stanicí pro handicapovaná zvířata při NP a CHKO Šumava vykonávají Ministerstvo životního prostředí, Česká inspekce životního prostředí, Státní veterinární správa (Krajská veterinární správa v Českých Budějovicích), Český svaz ochránců přírody a v neposlední řadě Ředitelství NP a CHKO Šumava.

Předmětem kontrolní činnosti je dodržování základních právních norem pro stanici pro handicapovaná zvířata, tj. zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny s vyhláškou č. 316/2009 Sb., o držení živočichů dočasně nebo trvale neschopných přežít ve volné přírodě a o péči o tyto živočichy v záchranných stanicích, dále pak zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a z prováděcí vyhlášky č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu,

zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů a zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Další kontrolní činnost provádí Státní úřad inspekce práce (Oblastní inspektorát práce pro jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích), který kontroluje pravidla pro bezpečnost práce.

Veterinární dohled nad Stanicí pro handicapovaná zvířata vykonává MVDr. Šárka Janásková se sídlem ve Vimperku.

2.3.14.3 Příklady zranění živočichů a důvody opuštění stanice

Zhruba dva roky starého samce výra velkého našli místní lidé na Borových Ladech, když ležel na zemi zraněný a úplně promoklý. Narazil do drátů elektrického vedení. „Výr byl promáčený, ve stresu. Nebránil se. Úplně bez problémů se nechal chytit, což ukazovalo na jeho naprosté vyčerpání,“ vysvětluje Petr Juha, vedoucí stanice pro handicapovaná zvířata.

Po převozu do stanice na Klášterci a usušení se výr rychle vzpamatoval. „Začal hned žrát kuřecí maso a vypadalo to s ním velice dobře,“ vzpomíná Petr Juha. Pak ale přišel náhlý obrat. „Přestal přijímat potravu. Začal být apatický, propadl do letargie. Zdálo se, že se u zvířete nastartoval stresový faktor, po kterém je nebezpečí, že zvíře uhynie. Obvolával jsem všechny záchranné stanice v republice,“ pokračuje Petr Juha. Rapidní zlepšení nastalo v momentě, kdy na radu jednoho z nejzkušenějších šumavských chovatelů Ivana Lukeše z Kašperských Hor dostával výr vždy několik kubických centimetrů Coca Coly. „Ta obsahuje spoustu cukru, ale hlavně povzbuzujících prostředků, jako je třeba kofein, které výra rozproudily. Začal se znovu chovat normálně,“ popisuje chovatel stanice Per Toman.

Obrázek 4: Petr Juha ukazuje zraněné křídlo výra velkého

Zdroj: Archiv NPŠ

Dnes už výr, kterému se ve stanici říká Kuba, létá v rozletové voliěře, která je asi třicet metrů dlouhá. Podle Petra Juhy tu bude muset zůstat napořád. „Na křídle, které zasáhl elektrický proud, už mu nikdy neporoste peří. Sice létá, ale jeho zdravotní stav už mu nikdy nedovolí, aby se vrátil do volné přírody. Pokud se o něj nepostaráme, tak zahyne,“ vysvětluje Petr Juha.

Druhým příkladem je puštík obecný. Stanice v Klášterci přijala puštíka poté, co ho našli lidé v Železné Rudě. Puštíkovi dávali potravu injekční stříkačkou až do jícnu, ale jeho zdravotní stav se téměř nelepšil. „Přes veškerou péči měl zhruba dvouletý pták křeče, stažené pařáty a nemohl stát na nohou,“ popisuje vedoucí záchrané stanice Petr Juha. Jak, nebo kde se puštík otrávil, nelze přesně říct. Jako nejpravděpodobnější možnost se jeví, že puštík ulovil hlodavce, který předtím sežral otrávenou návnadu. „Pravděpodobně to nebyla žádná záměrná otrava. Puštík měl smůlu, že ulovil přiotráveného hlodavce, který se těsně předtím, než měl sám uhynout, pohyboval v terénu,“ myslí si Juha.

Puštíka předali ochranářům lidé už ve špatném stavu. Ležel v krabici na boku, byl apatický a nereagoval. Žádné viditelné povrchové poranění neměl. „Hned jsme mu nasadili antibiotika,“ popisuje Petr Toman ze záchranné stanice. Třikrát denně dostával rozsekané maso z kuřete, které mu vpravili injekční stříkačkou přímo do jícnu. V mase byla právě i antibiotika. „Udělalí jsme, co jsme mohli. Moc jsme si přáli, aby se uzdravil a mohli jsme ho vypustit zpátky do volné přírody. Bohužel se to nepovedlo, ale takový je úděl záchranných stanic,“ uzavírá Petr Juha.

Obrázek 5: Pokus o záchranu puštíka obecného

Zdroj: Archiv NPS

Dalším příkladem je moták pochop. Dravec, který byl pracovníky stanice vypuštěn zpět do volné přírody, byl nalezen před časem zesláblý u Strunkovic nad Blanicí. „Pták byl hodně zesláblý, pravé křídlo tahal za sebou a o létání nemohla být řeč. I proto byl jeho odchyt vcelku snadný,“ popisuje příjem vyčerpaného motáka pochopa do stanice v Klášterci Kristýna Falková. Vyhublý a zesláblý pták neměl žádná viditelná zranění a pravděpodobně souhra různých okolností, ke kterým patří i jeho dlouhý let z Afriky zpět do Čech, sehrála roli. „Nevěděli jsme pořádně, co s ním je. Nejevil jasné známky nějakého zranění, křídlo se zdálo být v pořádku,

nebylo zlomené. Proto jsme jej pozorovali, abychom zjistili, jestli může křídlo normálně složit. Bylo zjevné, že s křídlem sice pohybuje vcelku normálně, ale na létání to zkrátka nebylo. Proto jsme se domluvili i s paní doktorkou Šárkou Janáskovou, která s námi spolupracuje. Poradila nám, ať ho odčervíme, což jsme sice hned udělali, ale doporučila nám dát mu silnější dávku. A ta zabrala. Přidávali jsme mu i vitaminy, protože právě v té době přepeřoval. Zhruba po dvou týdnech se začal vzpamatovávat, létal na nižší větve v rozletové voliére a po zhruba měsíci už létal v dobré kondici. Přidali jsme znovu vitaminy, abychom regeneraci posílili a bylo jasné, že budeme moci motáka vypustit do jeho přirozeného prostředí,“ doplnila Kristýna Falková.

Vypuštění motáka proběhlo na poli poblíž strunkovického letiště. „Zvolili jsme pro vypuštění místo, kde není zas až takový provoz, který by ptáka ohrožoval. Navíc tu před tím nejspíše i žil, takže by měl tohle prostředí znát. Jedná se o poměrně vzácné zvíře. Má smůlu v tom, že hnízdí na zemi, takže se stává terčem pro různé predátory, ale bohužel i pro zemědělskou techniku při sečení a podobně. Právě tím jsou docela ohrožení, ale nejedná se o kriticky ohrožený druh. Živí se různými obojživelníky, hraboši, rybami, které jsou spíše na mělčině, protože nedokáže lovit z volné hladiny. Takže i co se potravy týká, je tu pro něho vhodné prostředí,“ doplnila Kristýna Falková.

Obrázek 6: Vypuštění uzdraveného motáka pochopa

Zdroj: Archiv NPŠ

Další je případ srnce obecného. „Právě toho jsme do stanice dostali jako srnče, nicméně nebyl vypuštěný přímo do volné přírody, ale dali jsme ho tak zvaně do adopce Václavu Chaloupkovi. V podobných případech, kdy se srnčí dostane jednou do péče člověka, je jejich návrat do volné přírody velmi složitý. Ale spoléhali jsme na to, že Václav Chaloupek už má s podobnými případy bohaté zkušenosti, navíc bydlí na samotě v lesovně, takže přesně ví, kdy je ten pravý okamžik, kdy to zvíře vypustit do volné přírody. U srnců obzvláště platí, že bývají později agresivní a konec bývá zpravidla fatální. Zkoušeli se sice nejrůznější metody včetně kastrace, ale není to nic platné, jediné, co zbývá, je vystihnout ten správný okamžik a srnce vypustit do volné přírody,“ upozornil Petr Juha.

Poslední případ je rys ostrovid. Mládě rysa bylo nalezeno po srážce s motorovým vozidlem. Do záchranné stanice bylo předáno ve velice vážném stavu. Vedoucí stanice Petr Juha rozhodl, aby bylo mládě rysa převezeno do veterinární ordinace doktorky Janáskové. Po vyšetření rysa a kontrole rentgenových snímků, kde byly zjištěny zlomeniny končetin, doktorka Janásková rozhodla, že bude rysa operovat. Tato operace, kdy byly rysovi zpevněny kosti titanovými šrouby, je zcela

unikátní v celé ČR. Rys se zcela uzdravil, avšak nemohl být vypuštěn do volné přírody, protože se do stanice dostal jako mládě a ještě se nenaučil lovit. Zůstal v záchranné stanici v držení.

Tyto různé případy ukazují, jak se mohou zvířata dostat do záchranné stanice a také způsoby opuštění stanice. Vír velký byl zraněn při srážce s elektrickým vedením. Byl zachráněn, ale kvůli zranění zůstává v držení záchranné stanice. Puštík obecný se otrávil po ulovení hlodavce, který předtím sežral otrávenou návnadu. Bohužel se puštíka nepodařilo zachránit a uhynul. Srnec obecný se dostal do stanice jako mládě. Problém je v tom, že někteří lidé nevědí, jak správně se zvířaty zacházet. Takový je případ srnce obecného. Dalšími případy jsou ptáčata vypadlá z hnízda. Ta by se do stanice (pokud nemají viditelná zranění) nosit nemusela. Stačilo by zavolat pracovníky záchranné stanice. Ti se pokusí hnízdo najít a mláďata do něj vrátit. Ptáci totiž většinou svého potomka tři dny hledají a jsou ho schopni přijmout zpět. Srnec byl zachráněn a předán do adopce. Rys ostrovid byl sražen motorovým vozidlem. Byl zachráněn, ale dostal se do stanice jako mládě, a tak se nenaučil sám lovit a zůstává v držení záchranné stanice. Moták pochop se dostal do stanice z důvodu vyčerpání. Byl zachráněn a vypuštěn zpět do volné přírody.

Případy výra obecného, puštíka obecného a rysa ostrovida jednoznačně ukazují vliv člověka a jeho činností na jejich zranění. V podstatě tam jde přiřadit i mládě srnce obecného nebo ptáčat vypadlých z hnízda, protože i nevědomost a neinformovanost lidí může tato zvířata dostat do záchranné stanice.

3 METODIKA

Pro vyhodnocení úspěšnosti v záchraně poraněných živočichů ze Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci mi byla poskytnuta evidence stanice. Evidence obsahuje data o všech přijatých jedincích a jejich následné péči. Vybraná data v letech 2012 – 2017 byla zaměřena na počty vypuštěných, uhynulých, utracených jedinců jednotlivých druhů a jedinců neschopných návratu do přírody a jejich další využití. Dalším úkolem bylo vyhodnotit příčiny poranění volně žijících živočichů, zejména pak poranění způsobená člověkem a jeho činností. Dále byla data vložena do tabulek a grafů.

4 VÝSLEDKY A DISKUZE

4.1 Přehled živočichů přijatých do stanice v letech 2012 - 2017

Tabulka 3: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2012

p. č.	Druh	Datum nabytí	Zdravotní stav - důvod umístění ve stanici	Způsob ošetření	Důvod opuštění stanice
1	Výr Velký	10. 1. 2012	úraz elektrickým proudem	vyčištěno Rovaxan, antibiotická mast Bactroban	úhyn
2	Káně Lesní	10. 1. 2012	úraz elektrickým proudem	vyčištěno Rovaxan, antibiotická mast Bactroban	vypuštění
3	Káně Lesní	10. 1. 2012	úraz elektrickým proudem	vyčištěno Rovaxan, antibiotická mast Bactroban	vypuštění
4	Poštolka Obecná	10. 1. 2012	úraz elektrickým proudem	ošetřeno antibiotiky	úhyn
5	Poštolka Obecná	10. 1. 2012	srážka se zasklenou plochou	zafixováno	úhyn
6	Poštolka Obecná	14. 2. 2012	srážka se zasklenou plochou	zafixováno	úhyn
7	Poštolka Obecná	16. 2. 2012	úraz elektrickým proudem	ošetřeno antibiotiky	úhyn
8	Moták Pochop	1. 3. 2012	úraz elektrickým proudem	ošetřeno antibiotiky	úhyn
9	Drozd zpěvný	8. 4. 2012	sražení motorovým vozidlem	vnitřní zranění, glukóza	úhyn
10	Kachna divoká (Březňačka)	2. 6. 2012	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková, amputace	úhyn

11	Jelen lesní (kolouch)	4. 6. 2012	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
12	Kulíšek nejmenší	4. 6. 2012	sražení motorovým vozidlem	vyčištění dutin, podána glukóza, Optalmo Framykoin	vypuštění
13	Sýkora koňadra	5. 6. 2012	zdravé mládě	mládě umístěno k adoptivním rodičům	vypuštění
14	Drozd zpěvný	6. 6. 2012	srážka se zasklenou plochou	nejsou viditelná zranění, glukóza	Vypuštění
15	Výr Velký	13. 6. 2012	úraz elektrickým proudem	Popáleno levé křídlo promáčen a podchlazen, Bactroban, glukóza, uměle krmén, Coca Cola	v držení
16	Konipas bílý	14. 6. 2012	sražení motorovým vozidlem	dezinfekce	vypuštění
17	Drozd zpěvný	18. 6. 2012	sražení motorovým vozidlem	při příjezdu už mrtvý	-
18	Vlaštovka obecná	25. 6. 2012	zdravý jedinec	umístění do sousedních hnízd	vypuštění
19	Poštolka Obecná	26. 6. 2012	úraz elektrickým proudem	karanténa, zbavení parazitů (Arpalit), glukóza	vypuštění
20	Kulíšek nejmenší	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
21	Kulíšek nejmenší	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
22	Sýc rousný	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
23	Sova pálená	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry

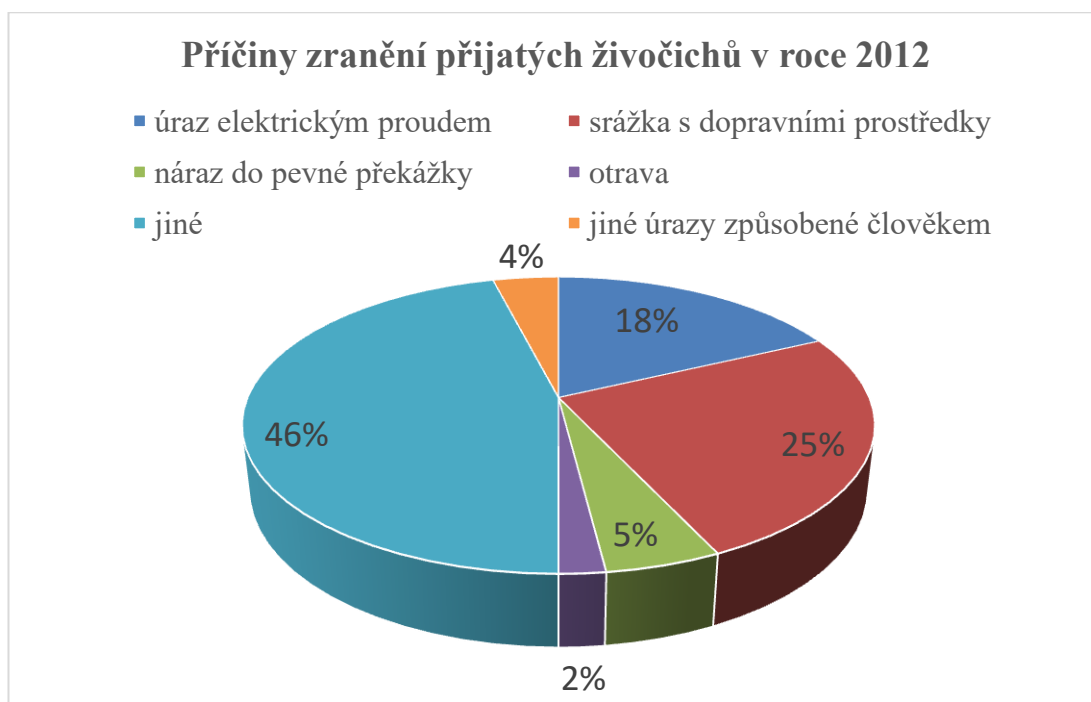
24	Sova pálená	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
25	Pušťík bělavý	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
26	Pušťík bělavý	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení ZOO Ohrada
27	Pušťík obecný	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
28	Poštolka Obecná	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
29	Holub doupňák	29. 6. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
30	Poštolka Obecná	20. 7. 2012	úraz elektrickým proudem	vyčištěno Rovaxan, antibiotická mast Bactroban, amputace levého křídla, odpadl popálený levý stoják	úhyn
31	Netopýr pestrý	3. 8. 2012	nález, zdravé mládě	dokrmení	vypuštění
32	Poštolka Obecná	3. 8. 2012	úraz elektrickým proudem	vyčištěno Rovaxan, antibiotická mast Bactroban	úhyn
33	Žluna zelená	5. 8. 2012	sražení motorovým vozidlem	vyčištěno Rovaxan, antibiotická mast Bactroban, amputace pravé nohy	úhyn
34	Poštovní holub	8. 8. 2012	vyčerpání	přísun vody a potravy	vypuštění
35	Liška obecná	12. 8. 2012	sražení motorovým vozidlem	vnitřní zranění, ponechána v karanténě	úhyn
36	Vlaštovka obecná	21. 8. 2012	mládě vypadlé z hnízda	glukóza, podán hmyz	v držení statku Nahodil

37	Kalous ušatý	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
38	Kalous ušatý	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
39	Pušťík obecný	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
40	Pušťík obecný	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
41	Zvonek zelený	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	podán Rovaxan, glukóza	úhyn
42	Zvonek zelený	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	podán Rovaxan, glukóza	úhyn
43	Zvonek zelený	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	podán Rovaxan, glukóza	úhyn
44	Zvonek zelený	30. 8. 2012	pro Soví voliéry -	podán Rovaxan, glukóza	úhyn
45	Zvonek zelený	30. 8. 2012	pro Soví voliéry - zdravý jedinec	podán Rovaxan, glukóza	úhyn
46	Pušťík obecný	18. 9. 2012	sražení motorovým vozidlem	podán Rovaxan, glukóza	úhyn
47	Drozd brávník	29. 9. 2012	sražení motorovým vozidlem	podán Rovaxan, glukóza	vypuštění
48	Kalous ušatý	14. 10. 2012	sražení motorovým vozidlem	podán Rovaxan, glukóza	vypuštění
49	Pušťík obecný	16. 10. 2012	sražení motorovým vozidlem	podán Rovaxan, glukóza	vypuštění
50	Rys ostrovid	18. 10. 2012	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	v držení NC Kvilda

51	Sýc rousný	29. 10. 2012	otrava Kumarin, Kumatox	glukóza, Carbsorb, Kanavit 1 kapka denně	v držení Soví voliéry
52	Tchoř tmavý	13. 11. 2012	chycen do želez	amputace pravé přední nohy	úhyn
53	Káně lesní	17. 11. 2012	postřelení brokovnicí	přeraženy dvě kosti v levém křídle, vložen implatát	v držení
54	Hrdlička zahradní	17. 12. 2012	po útoku dravce	karanténa, antibiotika Rovaxan	úhyn
55	Liška obecná	31. 12. 2012	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn

Za sledované období bylo do stanice přijato 55 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 13 jedinců, v držení stanice nebo adopci zůstalo 17 jedinců, 14 jedinců uhynulo a 1 jedinec byl do stanice přivezen mrtvý. Nejčastěji jsou přijímáni jedinci po srážkách s dopravními prostředky (14 jedinců) a jedinci popáleni elektrickým proudem (10 jedinců). Časté jsou také případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem a jiné důvody (25 jedinců). Méně zastoupeny byly zranění způsobená nárazem do pevné překážky (3 jedinci). Dále byli 3 jedinci přijati z důvodu otravy, postřelení a chycení do želez. Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v roce 2012 je 55%.

Graf 1: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2012

Tabulka 4: Přehled přijatých jedinců do stanice v roce 2013

p. č.	Druh	Datum nabytí	Zdravotní stav - důvod umístění ve stanici	Způsob ošetření	Důvod opuštění stanice
1	Pušťík obecný	11. 1. 2013	sražení motorovým vozidlem	nejsou viditelná zranění, glukóza	vypuštění
2	Káně lesní	14. 3. 2013	dorost letek	dokrmení	v držení
3	Pušťík obecný	18. 3. 2013	sražení motorovým vozidlem	karanténa, odčervení	úhyn
4	Poštolka obecná	17. 4. 2013	úraz elektrickým proudem	odčervení	úhyn
5	Kos černý	26. 4. 2013	srážka se zasklenou plochou	bactroban	úhyn
6	Veverka obecná	29. 4. 2013	poranění hlavy	vyšetření	úhyn
7	Vlaštovka obecná	3. 5. 2013	vysílení	glukóza	úhyn
8	Rorýs obecný	4. 5. 2013	srážka se zasklenou plochou	antibiotika	úhyn
9	Káně lesní	6. 5. 2013	úraz elektrickým proudem	antibiotika	úhyn
10	Poštolka obecná	6. 5. 2013	úraz elektrickým proudem	antibiotika	úhyn
11	Poštolka obecná	13. 5. 2013	sražení motorovým vozidlem	antibiotika	vypuštění
12	Poštovní holub	14. 5. 2013	vyčerpání	krmení, voda	vypuštění
13	Zajíc polní	27. 5. 2013	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
14	Poštolka obecná	6. 6. 2013	úraz elektrickým proudem	antibiotika	úhyn

15	Holub poštovní	7. 6. 2013	zdravý jedinec	krmení, voda	vypuštění
16	Výr velký	14. 6. 2013	srážka se zasklenou plochou	antibiotika glukóza	úhyn
17	Poštolka obecná	22. 7. 2013	úraz elektrickým proudem	antibiotika, glukóza	v držení
18	Výr velký	23. 7. 2013	úraz elektrickým proudem	zaléčený	v držení
19	Krkavec velký	23. 7. 2013	imprinting, zdravý jedinec	krmení	úhyn
20	Netopýr černý	1. 8. 2013	vysílení, dehydratace	ruční krmení	úhyn
21	Poštolka obecná	5. 8. 2013	úraz elektrickým proudem	antibiotika	úhyn
22 - 24	Vlaštovka obecná	6. 8. 2013	do adopce	antibiotika	v držení, do adopce
25	Poštolka obecná	7. 8. 2013	úraz elektrickým proudem	deparazitace, Betadine	úhyn
26	Výr velký	8. 8. 2013	srážka se zasklenou plochou	antibiotika, ruční krmení	úhyn
27	Poštolka obecná	12. 8. 2013	srážka se zasklenou plochou	antibiotika, ruční krmení	úhyn
28	Drozd zpěvný	19. 8. 2013	úraz elektrickým proudem	bactroban	úhyn
29	Poštolka obecná	21. 8. 2013	úraz elektrickým proudem	deparazitace, Betadine	vypuštění
30	Poštolka obecná	21. 8. 2013	úraz elektrickým proudem	deparazitace, Betadine	vypuštění
31	Zajíc polní	21. 8. 2013	poranění hlavy	deparazitace, Betadine	úhyn

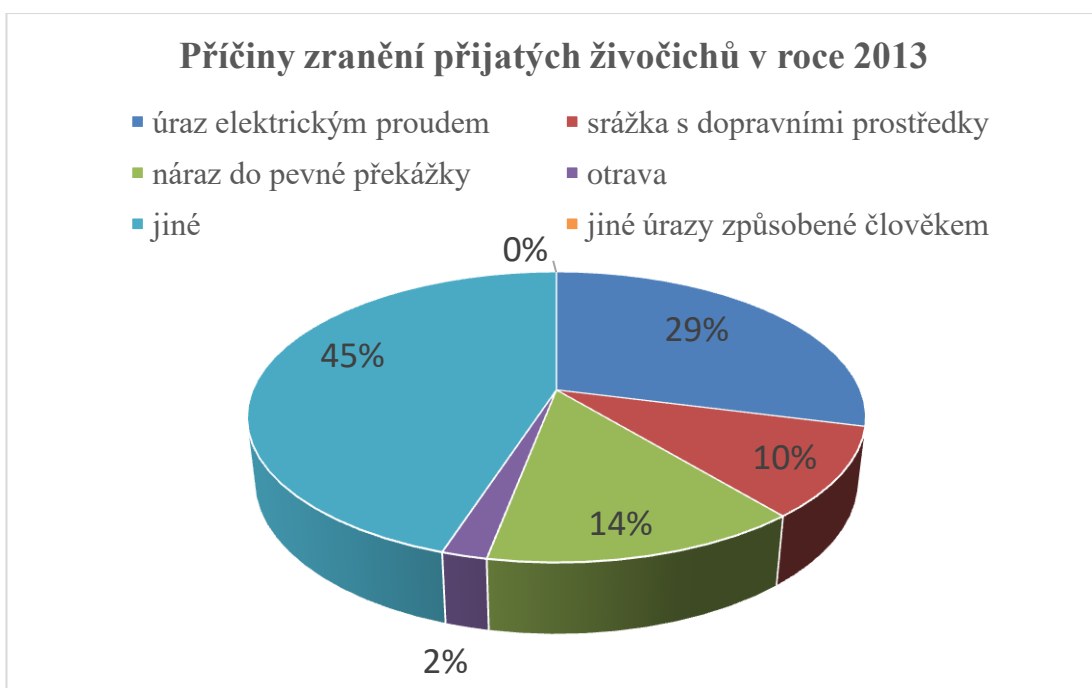
32	Poštolka obecná	27. 8. 2013	úraz elektrickým proudem	deparazitace, Betadine	úhyn
33	Rorýs obecný	8. 9. 2013	vysílení	dokrmení	vypuštění
34	Ježek západní	9. 9. 2013	poraněn na hřbetě	deparazitace, Betadine	vypuštění
35	Holub domácí	9. 9. 2013	srážka se zasklenou plochou	obvaz	vypuštění
36	Poštolka obecná	12. 9. 2013	úraz elektrickým proudem	deparazitace, Betadine	úhyn
37	Ježek západní	15. 9. 2013	vysílení	dokrmení	vypuštění
38	Ježek západní	15. 9. 2013	vysílení	dokrmení	úhyn
39	Káně lesní	17. 9. 2013	úraz elektrickým proudem	deparazitace, Betadine	úhyn
40	Sýc Rousný	18. 9. 2013	zdravý jedinec	krmení	úhyn
41	Sýc Rousný	18. 9. 2013	zdravý jedinec	krmení	úhyn
42	Poštolka obecná	20. 9. 2013	sražení motorovým vozidlem	antibiotika	úhyn
43	Kalous Pustovka	20. 9. 2013	usekané nohy zem. strojem	antibiotika	úhyn
44	Káně Lesní	21. 9. 2013	otrava	vitamin K	vypuštění
45	Netopýr černý	29. 11. 2013	zdravý jedinec	dokrmení ručně	vypuštění
46	Veverka obecná	30. 9. 2013	poranění hlavy	-	úhyn
47	Ježek západní	1. 11. 2013	vyhladovění	dokrmení ručně	vypuštění
48	Netopýr černý	26. 11. 2013	náhodný odchyt	zdravý jedinec, umístěn do zimoviště	vypuštění

49	Sýkora Koňadra	8. 12. 2013	srážka se zasklenou plochou	glukóza ručně	úhyn
----	-------------------	----------------	-----------------------------------	---------------	------

Za sledované období bylo do stanice přijato 49 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 15 jedinců, v držení stanice nebo adopci zůstalo 6 jedinců a 28 jedinců uhynulo. Nejčastěji jsou přijímáni jedinci popáleni elektrickým proudem (14 jedinců) a z důvodu zranění způsobených nárazem do pevné překážky (7 jedinců). Po srážkách s dopravními prostředky bylo přijato 5 jedinců. Velmi časté jsou také případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem a jiné důvody (22 jedinců). Dále byl 1 jedinec přijat z důvodu otravy. Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášteřci v roce 2013 je 43%.

Graf 2: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2013

Tabulka 5: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2014

p. č.	Druh	Datum nabytí	Zdravotní stav - důvod umístění ve stanici	Způsob ošetření	Důvod opuštění stanice
1	Krahujec obecný	25. 1. 2014	sražka se zasklenou plochou	glukóza ručně	úhyn
2	Sýc rousný	12. 2. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
3	Hrdlička divoká	19. 2. 2014	napadení kočkou	glukóza, krmivo	úhyn
4	Puštík obecný	27. 2. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
5	Zajíc polní	25. 3. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
6	Drozd cvrčala	26. 3. 2014	omrzlina prstů levé nohy	antibiotika	vypuštění
7	Užovka domácí	26. 3. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
8	Sojka obecná	31. 3. 2014	sražení motorovým vozidlem	poranění hlavy	úhyn
9	Bobr evropský	1. 5. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
10	Sýc rousný	2. 5. 2014	zdravý jedinec	ruční krmení	úhyn
11	Drozd cvrčala	4. 5. 2014	zdravý jedinec	ruční krmení	úhyn
12	Sýkora Koňadra	10. 5. 2014	zdravý jedinec	ruční krmení	vypuštění
13	Poštołka obecná	14. 5. 2014	sražení motorovým vozidlem	antibiotika, odčervení	vypuštění
14	Srnec obecný	22. 5. 2014	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
15	Poštołka obecná	6. 6. 2014	úraz elektrickým proudem	antibiotika, deparazitace	úhyn

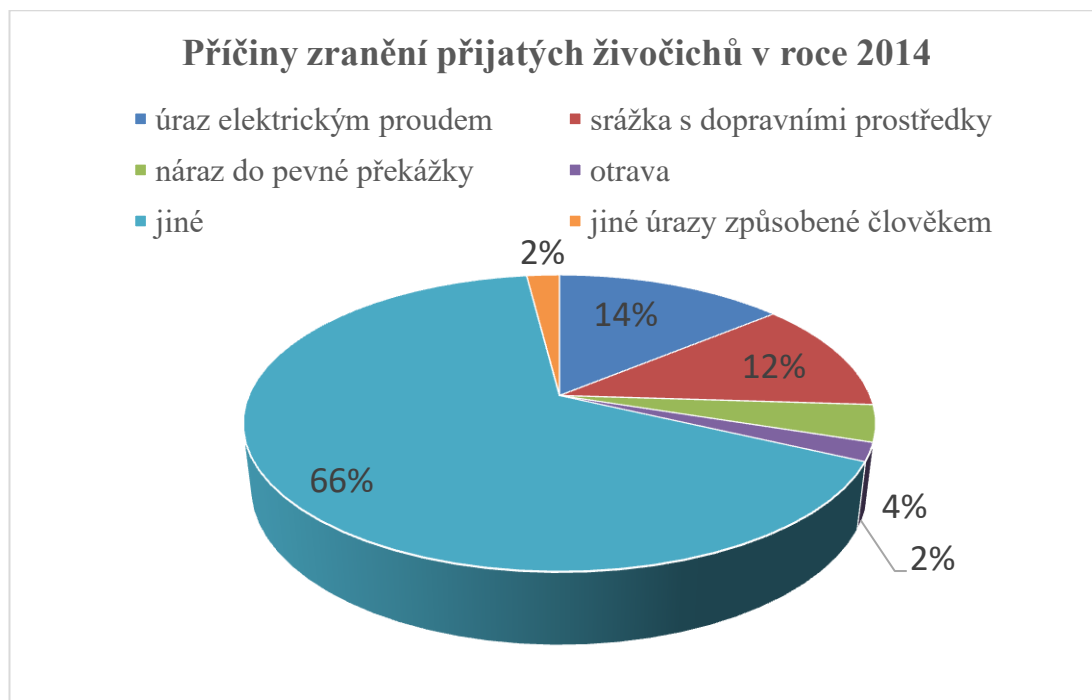
16	Drozd kvíčala	8. 6. 2014	zdravý jedinec	ruční krmení	vypuštění
17	Drozd cvrčala	12. 6. 2014	mláďata s hnízdem umístěny do bytu nálezkyně	ruční krmení	úhyn
18	Ježek západní	16. 6. 2014	zdravý jedinec	ruční krmení	vypuštění
19	Zajíc polní	16. 6. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
20	Zvonek zelený	29. 6. 2014	omezený pohyb levého křídla	antibiotika	úhyn
21	Drozd kvíčala	10. 7. 2014	podchlazení	ruční krmení	úhyn
22	Výr velký	12. 7. 2014	nález mláděte	vraceno do rodičovské péče	vypuštění
23	Vlaštovka obecná	14. 7. 2014	mláďe vypadlé z hnízda	dokrmení	v držení, do adopce
24	Vlaštovka obecná	15. 7. 2014	sražení motorovým vozidlem	ruční krmení	úhyn
25	Sojka obecná	16. 7. 2014	srážka se zasklenou plochou	antibiotika odčervení, paraziti	vypuštění
26	Drozd kvíčala	18. 7. 2014	úraz elektrickým proudem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
27	Srnec obecný	21. 7. 2014	pokousán psy, poranění konečnicku, napadení hmyzem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	utracení
28	Poštołka obecná	22. 7. 2014	úraz elektrickým proudem	deparazitace, antibiotika, odčervení	vypuštění
29	Poštołka obecná	23. 7. 2014	úraz elektrickým proudem	bactroban, antibiotika, deparazitace	vypuštění

30	Dlask tlustozobý	23. 7. 2014	nejasný mechanismus poranění	-	úhyn
31	Drozd cvrčala	2. 8. 2014	sražení motorovým vozidlem	glukóza ručně	úhyn
32	Rehek zahradní	2. 8. 2014	méně pohyblivá končetina	dokrmení	vypuštění
33	Pěnice pokřovní	7. 8. 2014	vysílení	dokrmení	vypuštění
34	Křepelka polní	19. 8. 2014	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
35	Rorýs obecný	19. 8. 2014	nevypělé mládě	ruční dokrmení	úhyn
36	Sovice sněžní	22. 8. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
37	Výr velký	24. 8. 2014	zamotání do ohradníku	očištění (bahno), deparazitace	vypuštění
38	Straka obecná	28. 8. 2014	zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
39	Káně lesní	29. 8. 2014	úraz elektrickým proudem	deparazitace	utracení
40	Srnec obecný	30. 8. 2014	pokousán, paraziti	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
41	Ježek západní	3. 9. 2014	pokousán, paraziti	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
42	Poštołka obecná	3. 9. 2014	zdravý jedinec, náhodný odchyt	dokrmení	vypuštění
43	Ježek západní	6. 9. 2014	zdravý jedinec, náhodný odchyt	deparazitace, odčervení	vypuštění

44	Holub Hřivnáč	21. 9. 2014	úraz elektrickým proudem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	úhyn
45	Ježek západní	22. 9. 2014	vysílení	dokrmení	vypuštění
46	Poštolka obecná	23. 9. 2014	úraz elektrickým proudem	bactroban, antibitika, deparazitace	vypuštění
47	Netopýr hvízdavý	17. 10. 2014	zdravý jedinec, náhodný odchyt	deparazitace	vypuštění
48	Tetřev Hlušec	28. 10. 2014	z umělého chovu	dokrmení	vypuštění
49	Kulíšek nejmenší	25. 11. 2014	otrava - kumarin	ruční krmení	vypuštění
50	Zajíc polní	30. 12. 2014	poranění hlavy, utržené pravé ucho	ošetření hlavy, bactroban	úhyn

Za sledované období bylo do stanice přijato 50 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 25 jedinců, v držení stanice zůstal 1 jedinec, 22 jedinců uhynulo a 2 museli být utraceni. Nejčastěji jsou přijímáni jedinci popáleni elektrickým proudem (7 jedinců) a po srážkách s dopravními prostředky (6 jedinců). Časté jsou případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem a jiné důvody (33 jedinců). Méně zastoupeny byly zranění způsobená nárazem do pevné překážky (2 jedinci). Dále byli 2 jedinci přijati z důvodu otravy a zamotání do ohradníku. Dále byli 2 jedinci přijati z důvodu otravy a zamotání do ohradníku. Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášteřci v roce 2014 je 52%.

Graf 3: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2014

Tabulka 6: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2015

p. č.	Druh	Datum nabytí	Zdravotní stav - důvod umístění ve stanici	Způsob ošetření	Důvod opuštění stanice
1	Kalous ušatý	13. 1. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
2	Poštolka obecná	2. 2. 2015	vysílení	odčervení, nakrmení	vypuštění
3	Káně Lesní	15. 3. 2015	úraz elektrickým proudem	premedikace, odčervení	vypuštění
4	Hrdlička divoká	2. 4. 2015	neschopnost letu, bez viditelných poranění	dokrmení, vitaminy	vypuštění
5	Netopýr hvízdavý	16. 4. 2015	srážka se zasklenou plochou	glukóza, antibiotika, ruční krmení	v držení, Niktalus Praha
6	Poštolka obecná	20. 4. 2015	úraz elektrickým proudem	antibiotika	vypuštění
7	Pušík obecný	11. 5. 2015	vypadnutí z hnízda	dokrmení	vypuštění
8	Kalous ušatý	13. 5. 2015	vypadnutí z hnízda	ruční krmení	úhyn
9	Káně lesní	22. 5. 2015	sražení motorovým vozidlem	glukóza, ruční krmení	úhyn
10	Zajíc polní	26. 5. 2015	bez viditelných poranění	vyšetření	vypuštění
11	Srnec obecný	27. 5. 2015	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	utracení
12	Kuna skalní	7. 6. 2015	sražení motorovým vozidlem	vyšetření	úhyn
13	Káně lesní	10. 6. 2015	sražení motorovým vozidlem	vyšetření, ruční krmení	úhyn

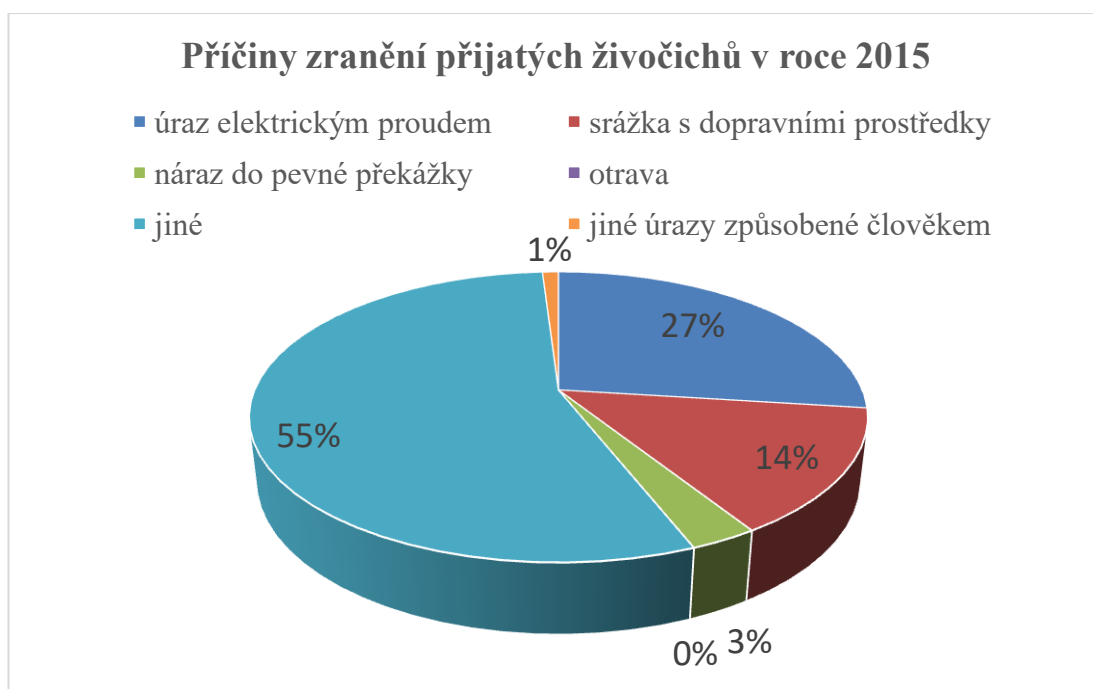
14	Srnec obecný	13. 6. 2015	dehydratace, podchlazení, vyhladovění	ATB, ruční krmení	úhyn
15	Liška obecná	15. 6. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
16	Žluna zelená	15. 6. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
17	Káně lesní	24. 6. 2015	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková, amputace	úhyn
18	Poštołka obecná	28. 6. 2015	nevyspělé mládě	deparatizace, odčervení, ruční krmení	vypuštění
19	Rehek zahradní	28. 6. 2015	vypadnutí z hnízda	dokrmení	vypuštění
20	Sýc rousný	6. 7. 2015	úraz elektrickým proudem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková, operace	úhyn
21	Káně lesní	6. 7. 2015	sražení motorovým vozidlem	vyšetření	úhyn
22	Poštołka obecná	11. 7. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	vypuštění
23	Jiříčka obecná	11. 7. 2015	vypadnutí z hnízda	dokrmení	vypuštění do adoptivního hnízda
24	Rorýs obecný	12. 7. 2015	vypadnutí z hnízda	dokrmení	vypuštění
25	Straka Obecná	15. 7. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn
26	Pěnkava obecná	15. 7. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
27	Kos černý	17. 7. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
28	Výr velký	22. 7. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	v držení

29	Krkavec velký	27. 7. 2015	vysílení	dokrmení	vypuštění
30	Poštolka obecná	28. 7. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn
31	Rorýs obecný	1. 8. 2015	vysílení, neschopen letu a příjmu potravy	ruční krmení	úhyn
32	Poštolka obecná	2. 8. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	v držení
33	Krkavec velký	3. 8. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
34	Vlaštovka obecná	5. 8. 2015	nevyspělé mládě	dokrmení	v držení, do adopce
35	Sýc Rousný	6. 8. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
36	Sýc Rousný	6. 8. 2015	zdravý jedinec	dokrmení	úhyn
37	Poštolka obecná	7. 8. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn
38	Poštolka obecná	8. 8. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn
39	Žluna zelená	13. 8. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn
40	Pěnkava obecná	13. 8. 2015	úraz elektrickým proudem	ruční krmení	úhyn
41	Hrdlička zahradní	31. 8. 2015	vysílení, apatie	ruční krmení	úhyn
42	Poštolka obecná	31. 8. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	vypuštění
43-49	Ježek západní 7x	7. 9. 2015	nevyspělá mláďata	dokrmení	vypuštění
50	Poštolka obecná	9. 9. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn

51	Jiříčka obecná	10. 9. 2015	vypadnutí z hnízda	ruční krmení	vypuštění
52	Kalous ušatý	10. 9. 2015	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková, operace	úhyn
53	Ježek západní	17. 9. 2015	napadení jiným zvířetem	ATB, deparatizace, odčervení	úhyn
54	Ježek západní	21. 9. 2015	vyhladovělý, zesláblý	ATB, deparatizace, odčervení	vypuštění
55	Hrdlička zahradní	24. 9. 2015	nález v krku, omezená pohyblivost	deparatizace, odčervení	úhyn
56	Poštolko obecná	27. 9. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB, deparatizace, odčervení	v držení
57	Puštík obecný	7. 10. 2015	sražení motorovým vozidlem	poranění hlavy	vypuštění
58	Chrástal vodní	15. 10. 2015	sražení motorovým vozidlem	ruční krmení	úhyn
59	Netopýr pestrý	22. 10. 2015	vyhladovění, poraněná levá blána	ruční krmení	úhyn
60	Netopýr pestrý	08. 11. 2015	úraz elektrickým proudem	ruční krmení	úhyn
61	Káně Lesní	17. 11. 2015	úraz elektrickým proudem	ATB	úhyn
62	Hrdlička divoká	23. 11. 2015	napadení jiným zvířetem	ATB, desinfekce	úhyn
63	Ježek východní	2. 12. 2015	postříkání sprejem	deparatizace	vypuštění
64	Káně lesní	12. 12. 2015	náraz do budovy	fixace, ATB	úhyn

Za sledované období bylo do stanice přijato 64 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 29 jedinců, v držení stanice nebo adopci zůstalo 5 jedinců, 29 jedinců uhynulo a 1 musel být utracen. Nejčastěji jsou přijímáni jedinci popáleni elektrickým proudem (17 jedinců) a po srážkách s dopravními prostředky (9 jedinců). Časté jsou případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem a jiné důvody (35 jedinců). Méně zastoupeny byly zranění způsobená nárazem do pevné překážky (2 jedinci). Dále byl přijat 1 jedinec z důvodu postříkání sprejem. Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v roce 2015 je 53%.

Graf 4: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2015

Tabulka 7: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2016

p. č.	Druh	Datum nabytí	Zdravotní stav - důvod umístění ve stanici	Způsob ošetření	Důvod opuštění stanice
1	Káně lesní	10. 1. 2016	srážka se zasklenou plochou	Kanavit, ruční krmení	úhyn
2	Puštík obecný	24. 2. 2016	dobry zdravotni stav	dokrmení	v držení Soví voliéry
3	Puštík obecný	24. 2. 2016	dobry zdravotni stav	dokrmení	v držení Soví voliéry
4	Puštík obecný	24. 2. 2016	dobry zdravotni stav	dokrmení	v držení
5	Kulišek nejmenší	27. 2. 2016	sražení motorovým vozidlem	ruční krmení	úhyn
6	Srniec obecný	29. 2. 2016	sražení motorovým vozidlem	protišoková injekce	vypuštění
7	Potápka roháč	11. 3. 2016	vyčerpání	odčervení, ATB, krmení	vypuštění
8	Sovice sněžní	4. 4. 2016	dobry zdravotni stav	dokrmení	v držení
9	Drozd kvíčala	14. 4. 2016	sražení motorovým vozidlem	ATB	úhyn
10	Puštík obecný	18. 4. 2016	sražení motorovým vozidlem	-	úhyn
11	Káně lesní	22. 4. 2016	úraz elektrickým proudem	popálení obou nohou	úhyn
12	Červenka obecná	27. 4. 2016	sražení motorovým vozidlem	nemožnost pohybu	úhyn
13	Brhlík lesní	2. 5. 2016	sražení motorovým vozidlem	pohmožděná páteř	úhyn
14	Puštík obecný	5. 5. 2016	vypadnutí z hnízda	dokrmení	vypuštění

15	Sýc rousný	6. 5. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
16	Sojka obecná	8. 5. 2016	sražení motorovým vozidlem	poranění hlavy	úhyn
17	Netopýr pestrý	11. 5. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
18	Straka obecná	11. 5. 2016	nevypělé mládě	dokrmování	úhyn
19	Drozd cvrčala	17. 5. 2016	srážka se zasklenou plochou	betadin, ruční krmení	úhyn
20	Netopýr černý	18. 5. 2016	vysílení	dokrmení	úhyn
21	Strakapoud velký	20. 5. 2016	sražení motorovým vozidlem	částečné ochrnutí	úhyn
22	Moták pochop	27. 5. 2016	srážka se zasklenou plochou	krmení, odčervení	vypuštění
23	Strakapoud malý	6. 6. 2016	vypadnutí z hnízda	krmení, odčervení	vypuštění
24	Srnec obecný	7. 6. 2016	zdravý jedinec	krmení,	v držení
25	Jeřábek lesní	9. 6. 2016	srážka se zasklenou plochou	-	úhyn
26	Poštolka obecná	10. 6. 2016	mládě neschopné letu	krmení	vypuštění
27	Zajíc polní	13. 6. 2016	pokousání psy	-	úhyn
28	Krahujec obecný	17. 6. 2016	nevypělé mládě	dokrmení, vitaminy, odčervení	vypuštění
29	Veverka obecná	20. 6. 2016	stres, špatně pohyblivé zadní končetiny	dokrmení	úhyn
30	Straka obecná	27. 6. 2016	srážka se zasklenou plochou	dokrmení, fixace krku	úhyn

31	Srnec obecný	28. 6. 2016	sražení motorovým vozidlem	krmení	úhyn
32	Holub hřivnáč	1. 7. 2016	úraz elektrickým proudem	krmení	úhyn
33	Kos černý	6. 7. 2016	úraz elektrickým proudem	dezinfekce rány, krmení	vypuštění
34	Poštołka Obecná	8. 7. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
35	Poštołka Obecná	8. 7. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
36	Poštołka Obecná	8. 7. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
37	Dlask Tlustozobý	9. 7. 2016	pokousání jiným zvířetem	betadin	úhyn
38	Liška obecná	18. 7. 2016	sražení motorovým vozidlem	poranění páteře	úhyn
39	Poštołka Obecná	21. 7. 2016	úraz elektrickým proudem	betedin ATB	úhyn
40	Káně lesní	26. 7. 2016	otrava, neschopnost letu, ochrnutí	vitamíny, odčervení	úhyn
41	Straka obecná	26. 7. 2016	poranění jiným živočichem, nemožnost pohybu	vitamíny, krmení	úhyn
42	Sýkora modřínka	27. 7. 2016	mládě vypadlé z hnízda, holé	krmení, zahřívání	úhyn
43	Vrabc domácí	28. 7. 2016	mládě vypadlé z hnízda, holé	krmení, zahřívání	úhyn
44	Poštołka obecná	10. 8. 2016	úraz elektrickým proudem	betadin ATB	vypuštění

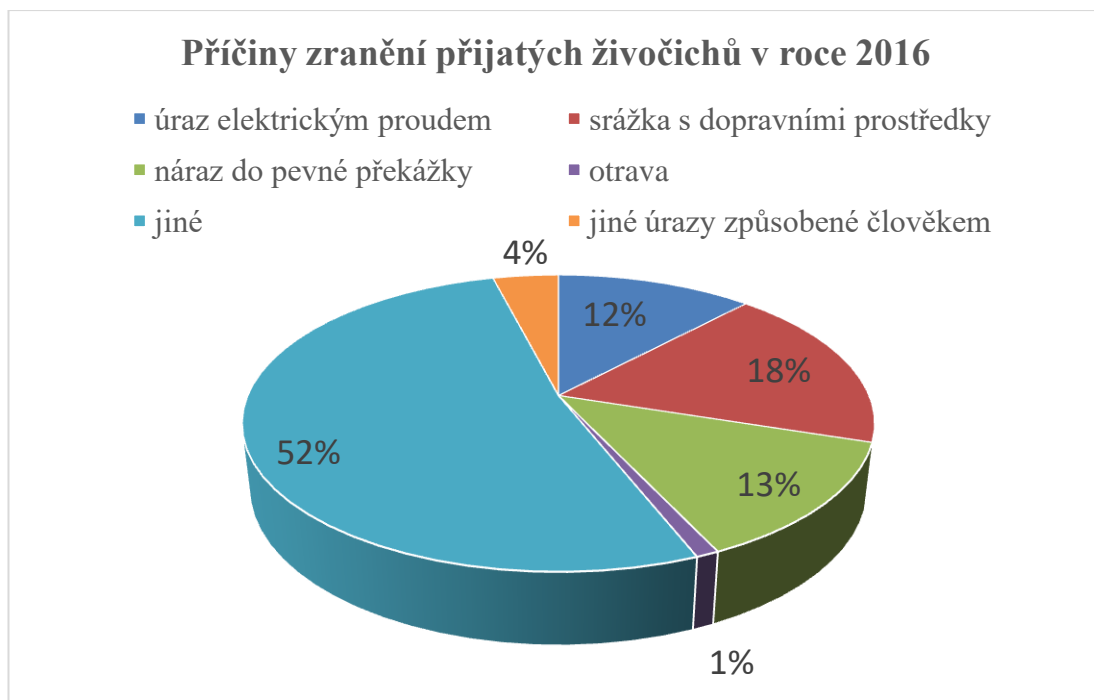
45	Poštolka obecná	11. 8. 2016	úraz elektrickým proudem	batadin, odčervení	vypuštění
46	Káně lesní	20. 8. 2016	srážka se zasklenou plochou	betadin ATB	vypuštění
47	Poštolka obecná	27. 8. 2016	úraz elektrickým proudem	betadin, odčervení	úhyn
48	Ježek západní	28. 8. 2016	poranění sekačkou	ATB, betadin, ruční krmení	úhyn
49	Poštolka obecná	31. 8. 2016	úraz elektrickým proudem	deparazitace	úhyn
50	Poštolka obecná	3. 9. 2016	srážka se zasklenou plochou	ATB, betadin, ruční krmení	vypuštění
51	Hrdlička zahradní	4. 9. 2016	srážka se zasklenou plochou	krmení, odčervení	vypuštění
52	Ježek západní	4. 9. 2016	nevypělé mládě	zahřívání, ruční krmení	vypuštění
53	Poštolka obecná	10. 9. 2016	parazitace	ATB, betadin, ruční krmení	vypuštění
54	Poštolka obecná	16. 9. 2016	zamotané nohy do pletiva	dokrmení	úhyn
55	Hrdlička zahradní	21. 9. 2016	nevypělé mládě	dokrmení	vypuštění
56	Netopýr černý	24. 9. 2016	odchyt v domě, zdravý jedinec	dokrmení	vypuštění
57	Tetřev hlušec	4. 10. 2016	odchyt v garáži, poranění hlavy	odčervení, krmení	vypuštění
58	Srnec obecný	6. 10. 2016	sražení motorovým vozidlem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	utracení
59	Budníček větší	15. 10. 2016	srážka se zasklenou plochou	dokrmení	vypuštění

60	Káně lesní	26. 10. 2016	sražení motorovým vozidlem	ruční krmení	v držení
61	Pušťík bělavý	3. 11. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
62	Pušťík bělavý	3. 11. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
63	Pušťík obecný	3. 11. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
64	Pušťík obecný	3. 11. 2016	zdravý jedinec	dokrmení	v držení Soví voliéry
65	Ježek západní	7. 11. 2016	poranění sekačkou	transport do veterinární ordinace v Prachaticích	úhyn
66	Havran polní	9. 11. 2016	poranění jiným zvířetem	ATB	úhyn
67	Ježek západní	11. 11. 2016	podvýživa	dokrmení, zazimování	vypuštění
68	Krahujec obecný	25. 12. 2016	vyhladovění	Kanavit, ruční krmení	vypuštění

Za sledované období bylo do stanice přijato 68 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 26 jedinců, v držení stanice nebo adopci zůstalo 10 jedinců, 31 jedinců uhynulo a 1 musel být utracen. Nejčastěji jsou přijímáni jedinci po srážkách s dopravními prostředky (12 jedinců) a z důvodu zranění způsobených nárazem do pevné překážky (9 jedinců). Popáleno elektrickým proudem bylo 8 jedinců. Časté jsou také případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem a jiné důvody (35 jedinců). Dále byli 2 jedinci přijati z důvodu poranění sekačkou, jeden byl otráven a jeden byl zamotán v pletivu. Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v roce 2016 je 53%.

Graf 5: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2016

Tabulka 8: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2017

p. č.	Druh	Datum nabytí	Zdravotní stav - důvod umístění ve stanici	Způsob ošetření	Důvod opuštění stanice
1	Puštík obecný	31. 1. 2017	nezraněn	kontrola zdravotního stavu	vypuštění
2	Čížek lesní	7. 2. 2017	srážka se zasklenou plochou	dokrmení	vypuštění
3	Ježek západní	24. 2. 2017	vyhladovění, vyčerpání	zahřátí, krmení, ATB	vypuštění
4	Strakapoud velký	7. 3. 2017	srážka se zasklenou plochou	krmení	vypuštění
5	Poštolka obecná	13. 3. 2017	srážka se zasklenou plochou	krmení, Ophal, ATB	úhyn
6	Káně lesní	17. 3. 2017	srážka se zasklenou plochou	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková, operace	v držení
7	Poštolka obecná	18. 4. 2017	srážka se zasklenou plochou	deparazitace, krmení	vypuštění
8	Netopýr hvízdavý	13. 5. 2017	vyhladovění, vyčerpání	zahřátí, krmení	úhyn
9	Netopýr hvízdavý	16. 5. 2017	vyčerpání, dehydratace, chybí srst na bříše	zahřátí, krmení	úhyn
10	Hýl obecný	17. 5. 2017	náraz do budovy	umístění do klidu	vypuštění
11	Rorýs obecný	31. 5. 2017	srážka se zasklenou plochou	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková	utracení
12	Drozd kvíčala	5. 6. 2017	sražení motorovým vozidlem	vyčištění rány, krmení, deparazitace	úhyn
13	Pěnkava obecná	7. 6. 2017	sražení motorovým vozidlem	vyčištění rány, krmení, deparazitace	úhyn

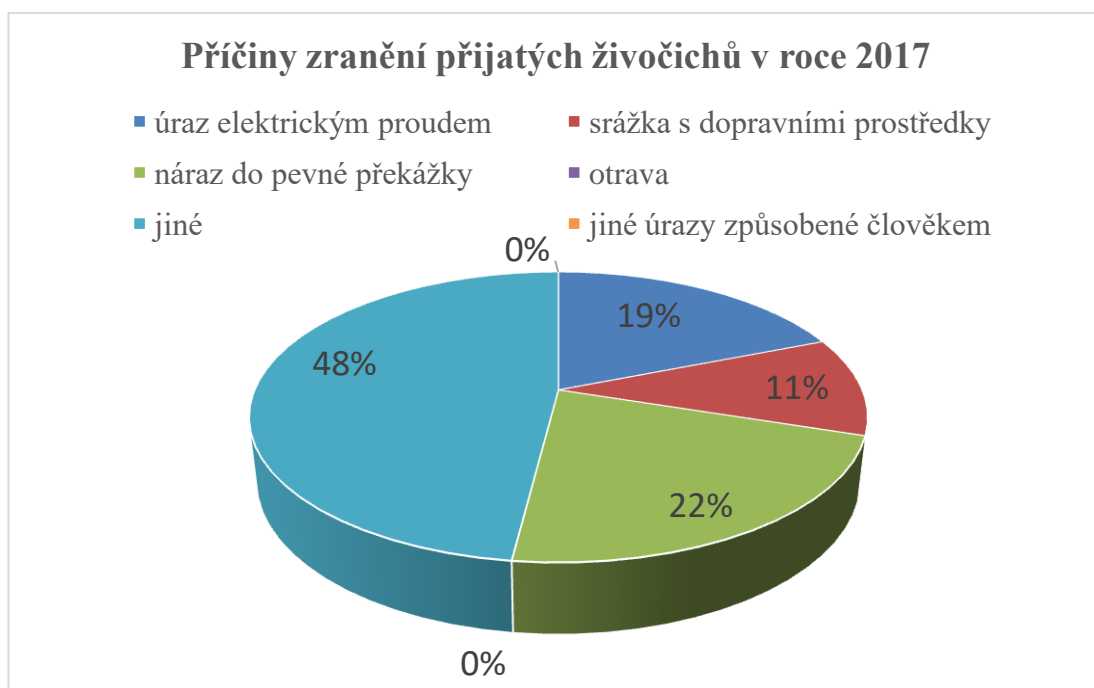
14	Pěnkava obecná	7. 6. 2017	sražení motorovým vozidlem	vyčištění rány, krmení, deparazitace	úhyn
15	Poštolka obecná	7. 6. 2017	úraz elektrickým proudem	transport do veterinární ordinace MVDr. Janásková, operace	v držení
16	Poštolka obecná	16. 6. 2017	úraz elektrickým proudem	Krmení, ATB	v držení
17	Poštolka obecná	19. 6. 2017	úraz elektrickým proudem	baktroban, odčervení, deparazitace, krmení	v držení
18	Kuna skalní	20. 6. 2017	zánět očí, dehydratace, vyčerpání	krmení, ATB, glukóza	vypuštění
19	Drozd kvíčala	22. 6. 2017	nevyspělé, nesamostatné mládě	krmení	vypuštění
20	Drozd kvíčala	22. 6. 2017	nevyspělé, nesamostatné mládě	krmení	vypuštění
21	Rorýs obecný	26. 6. 2017	nevyspělé, nesamostatné mládě	krmení	vypuštění
22	Poštolka obecná	30. 6. 2017	nevyspělé mládě	krmení	vypuštění
23	Datel černý	1. 7. 2017	sražení motorovým vozidlem	dezinfekce ran, fixace, krmení	úhyn
24 - 25	Poštolka obecná	4. 7. 2017	mládě vypadlé z hnízda	krmení	vypuštění
26	Veverka Obecná	8. 7. 2017	nevyspělé mládě	dezinfekce, krmení	úhyn
27	Poštolka obecná	14. 7. 2017	sražení motorovým vozidlem	krmení, ATB	úhyn
28 - 30	Jiříčka obecná	18. 7. 2017	mládě vypadlé z hnízda	napojení	vypuštění

31	Káně lesní	20. 7. 2017	neschopnost letu z neznámých příčin	odčervení, deparazitace, vitaminy	vypuštění
32	Poštolka obecná	28. 7. 2017	úraz elektrickým proudem	dezinfekce ran, fixace, krmení	úhyn
33	Poštolka obecná	30. 7. 2017	úraz elektrickým proudem	ošetření Bactroban	úhyn
34	Sýkora Koňadra	3. 8. 2017	nevyspělé mládě	krmení	úhyn
35	Hrdlička divoká	13. 8. 2017	vysílení, dehydratace	ATB, glukóza	úhyn
36	Poštolka obecná	14. 8. 2017	úraz elektrickým proudem	krmení, odčervení, deparazitace	v držení
37	Drozd Kvíčala	16. 8. 2017	nevyspělé mládě	krmení	vypuštění
38	Liška obecná	16. 8. 2017	sražení motorovým vozidlem	ATB	úhyn
39	Poštolka obecná	16. 8. 2017	úraz elektrickým proudem	ATB	vypuštění
40-42	Ježek západní	19. 8. 2017	nevyspělé mládě	zahřátí, krmení, odběšení	úhyn
43	Poštolka obecná	23. 8. 2017	srážka se zasklenou plochou	krmení, odčervení, deparazitace	vypuštění
44	Drozd kvíčala	25. 8. 2017	srážka se zasklenou plochou	krmení, odčervení, deparazitace	úhyn
45	Poštolka obecná	27. 8. 2017	úraz elektrickým proudem	dezinfekce ran, krmení, deparazitace	úhyn
46	Vlaštovka obecná	28. 8. 2017	náraz do budovy	glukóza	úhyn
47	Veverka Obecná	30. 8. 2017	nevyspělé mládě	dokrmení	v držení - ZS Pinky

48	Káně lesní	23. 9. 2017	úraz elektrickým proudem	ATB, amputace křídla	v držení
49	Poštolka obecná	10. 10. 2017	úraz elektrickým proudem	ATB, amputace levého křídla	v držení
50	Sýkora koňadra	30. 10. 2017	náraz do budovy	krmení	úhyn
51	Drozd Kvíčala	5. 11. 2017	srážka se zasklenou plochou	krmení	úhyn
52	Pušťík obecný	10. 11. 2017	neschopnost letu bez viditelného poranění	ruční krmení, deparazitace, odčervení	vypuštění
53	Ježek západní	13. 11. 2017	podvyživení, silné zablešení	odblešení, krmení	vypuštění
54	Bažant zlatý	14. 11. 2017	odchyt, zdravý jedinec	krmení	vypuštění, vrácení majiteli

Za sledované období bylo do stanice přijato 54 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 23 jedinců, v držení stanice nebo adopci zůstalo 8 jedinců, 22 jedinců uhynulo a 1 musel být utracen. Nejčastěji jsou přijímáni jedinci zranění nárazem do pevné překážky (12 jedinců) a popálení elektrickým proudem (10 jedinců). Po srážkách s dopravními prostředky bylo přijato 6 jedinců. Velmi časté jsou také případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem a jiné důvody (26 jedinců). Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v roce 2017 je 57%.

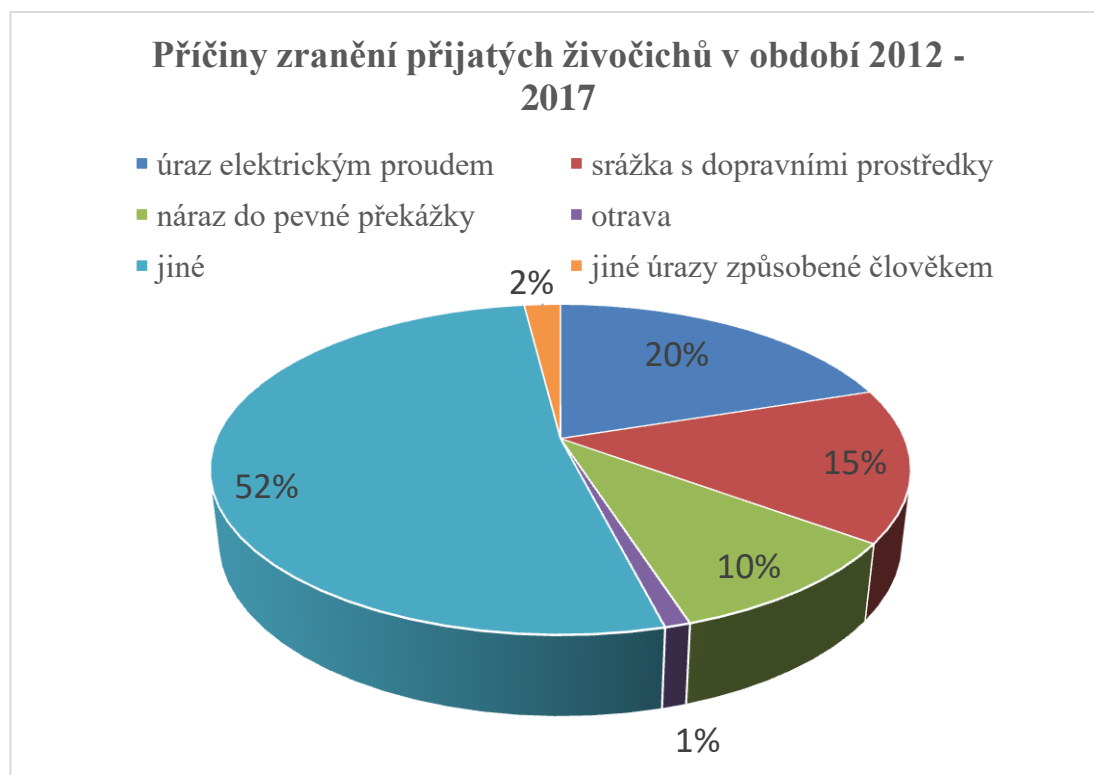
Graf 6: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2017

4.1.1 Příčiny zranění živočichů

Nejvíce zastoupenou příčinou zranění za hodnocené období (Graf č. 7) je popálení elektrickým proudem (20%). Zranění způsobena popálením končí většinou uhynutím, v lepším případě amputací zasažené části těla. Další častou příčinou přijetí jsou srážky s dopravními prostředky (15%) a nárazy do pevné překážky (10%). Největší část zaujímají případy mláďat osiřelých, vypadlých a zbytečně odebraných z hnízda, vyčerpání, napadení jiným živočichem, zranění neznámých příčin, jako různá ochrnutí, pohmoždění a jiné důvody (52%). Dále byli 4 jedinci přijati z důvodu otravy. V několika případech se vyskytují další poranění způsobená člověkem, jako jsou poranění sekačkou, zamotání v pletivu, zamotání v ohradníku, chycení do želez a také střelné poranění (7 jedinců). Jednoznačně nejhorším jednáním člověka, které zapříčinilo přijetí zvířete do záchrané stanice je postříkání ježka východního sprejem.

Graf 7: Grafické znázornění příčin zranění v období 2012 - 2017

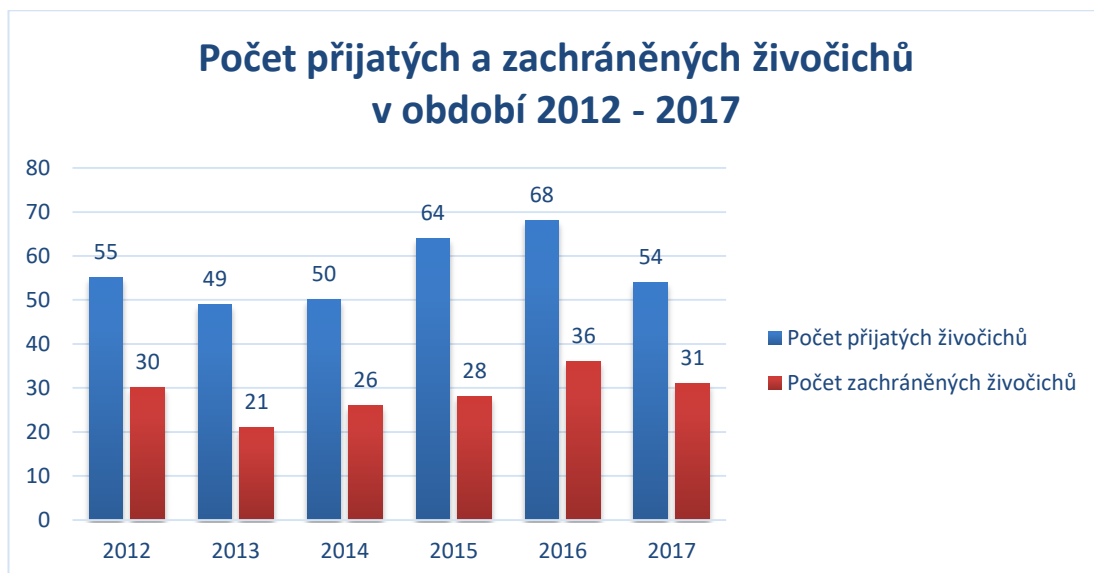

4.1.2 Počet živočichů za sledované období

Počty jedinců se každý rok liší (Graf č. 8). V letech 2012, 2013, 2014 a 2017 byl počet přijatých jedinců vyrovnaný. K výraznému nárůstu došlo v letech 2015 a 2016, kdy se počty přijatých jedinců navýšily zhruba o třetinu. Počet vypuštěných jedinců odpovídá počtu přijatých, výjimkou jsou roky 2013 a 2015. Za celé sledované období bylo celkem přijato 340 jedinců. Z toho bylo vypuštěno 131 jedinců, v držení stanice nebo adopci zůstalo 47 jedinců, 156 jedinců uhynulo, 5 muselo být utraceno a 1 jedinec byl do stanice přivezen mrtvý (Graf č. 8). Úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v letech 2012 - 2017 je 52%.

Graf 8: Grafické znázornění počtu přijatých a zachráněných živočichů v období 2012 - 2017

Práce byla zaměřena na analýzu výsledků záchranné činnosti Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v letech 2012 – 2017. Prvním cílem bylo zjistit rozsah vlivů člověka a jeho činností na zranění přijatých jedinců. Druhým cílem bylo zhodnocení rozsahu a úspěšnosti návratu poraněných živočichů zpět do volné přírody.

5 ZÁVĚR

Volně žijící živočichové jsou ohroženi změnami v krajině. Lidská činnost zasahuje do jejich přirozených biotopů, ovlivňuje tak úživnost teritorií a narušuje tak jejich životní podmínky. Potrava je kontaminována herbicidy a jinými pesticidy. Z organismu živočichů jsou tyto látky vylučovány jen částečně. Většina z nich je toxická a má kumulativní účinky. Značná část volně žijících živočichů hyne na silnicích po střetech s dopravními prostředky, další jsou zabíjeni nárazy do oken, plotů, budov nebo jiných pevných překážek. Střety živočichů se sloupy vysokého napětí bývají pro ně skoro vždy fatální. V záchranných stanicích mohou pomoci jen malé části takto poraněných jedinců. Každý zachráněný a zpět vypuštěný živočich představuje jen malý krok k nápravě problémů způsobené člověkem a jeho činností. Měli bychom si vážit každého jedince a zaměřit se na ochranu naší fauny dřív, než bude na pokraji vyhynutí.

Tato bakalářská práce měla vyhodnotit příčiny poranění volně žijících živočichů, zejména pak poranění způsobená člověkem a jeho činností. Dále byla vyhodnocena úspěšnost v záchraně poraněných živočichů Stanice pro handicapované živočichy v Klášterci v letech 2012 – 2017. Práce zpracovává údaje o přijatých, zachráněných (vypuštěných, v držení) a uhynulých jedincích. Uvedené výsledky příčin poranění volně žijících živočichů a úspěšnosti v záchraně poraněných živočichů mohou pomoci při provozu záchranných stanic.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALADZASOVÁ - PŘIBYLOVÁ, Věra. *Provozování stanic pro handicapovaná zvířata a podobných zařízení: doporučení ústřední komise pro ochranu zvířat*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2005, ISBN 80-7084-487-6.

ANDĚL, Petr, Ivana GORČICOVÁ, Václav HLAVÁČ, Ladislav MIKO, Helena ANDĚLOVÁ. *Hodnocení fragmentace krajiny dopravou: metodická příručka*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2005, 99 s. ISBN 80-860-6492-1.

ANDĚL, Petr, Václav HLAVÁČ a Roman LENNER. *Migrační objekty pro zajištění průchodnosti dálnic a silnic pro volně žijící živočichy: technické podmínky: schváleno MD-OPK čj. 413/06-120-RS/2 ze dne 27. 7. 2006 s účinností od 1. srpna 2006, ev.č. TP 180*. 1. vyd. Liberec: Ministerstvo dopravy, odbor pozemních komunikací, 2006, 92 s. ISBN 80-903-7870-6.

ANDĚL, Petr. *Koncepce ochrany migračních koridorů velkých savců a územní systém ekologické stability*. In: *Portál ÚSES: "ÚSES - zelená páteř krajiny"* [online]. Brno, 2009 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: [http:// www.uses.cz/ data/sbornik09/ Andel.pdf](http://www.uses.cz/data/sbornik09/Andel.pdf)

ANDĚROVÁ, R. *Zvířata. Ottova obrazová encyklopedie*. Praha: Ottovo nakladatelství, s. r. o., 2005. 608 s. ISBN 80-7360-388-8.

BALÁŽ, V., ČERNÁ, K., FALTEISEK, L., CHLUMSKÁ, Z., KOLÁŘ, F., LUČANOVÁ, M., MATĚJŮ, J., PRACH, J. 2012. *Ochrana přírody*. Praha: Dokořán. 232 s. ISBN 978-80-7363-414-8.

DAMOHOŘSKÝ, Milan, Jaroslav DROBNÍK, Martin SMOLEK, Michal SOBOTKA a Vojtěch STEJSKAL. *Právo životního prostředí*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003, xxxiv, 511 s. Právnícké učebnice. ISBN 80-717-9747-2.

DAMOHOŘSKÝ, Milan, a kol.: *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 680 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-338-7.

HLAVÁČ, V., KOUBOVÁ, M., NEUWIRTHOVÁ, H. (2012): Ochrana ptáků na linkách vysokého napětí. Blýská se na lepší časy? *Ochrana přírody* 67 (5): 7-9. [online]. 2013 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/Pece-o-prirodu-a-krajinu/ochrana-ptaku-na-linkach-vysokeho-napeti.html>

HLAVÁČEK, J. *Mezinárodní environmentální právo a ochrana životního prostředí*. Praha: Oeconomica, 2007. 234 s. ISBN: 978-80-245-1296-9.

KOČÁRKOVÁ, Dagmar, Josef KOCOUREK a Martin JACURA. *Základy dopravního inženýrství*. V Praze: České vysoké učení technické, 2009, 126, 20 s. ISBN 978-80-01-04233-5.

KOLÁŘ, Filip, Jan MATĚJŮ, Magdalena LUČANOVÁ, Zuzana CHLUMSKÁ, Kateřina ČERNÁ, Jindřich PRACH, Vojtěch BALÁŽ a Lukáš FALTEISEK. *Ochrana přírody z pohledu biologa: proč a jak chránit českou přírodu*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Dokořán, 2012, 213 s. ISBN 978-807-3634-148. 56.

LIBOSVÁR, Tomáš. *Návrh optimálního fungování ekoduktů v krajině*. Brno, 2009b. Diplomová práce. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie. Vedoucí práce doc. Ing. Antonín Buček, CSc.

MARTIŠKO, J. *Ochrana dravců a sov v zemědělsky využívané krajině*. Brno: EkoCentrum, 1999, 1. vyd. ISBN 80-902203-8-X.

MIKO, Ladislav, Hana BOROVIČKOVÁ, Svatava HAVELKOVÁ, Petr ROTH, Petr STLOUKAL a Alena VOPÁLKOVÁ. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2005, xvii, 526 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 80-717-9904-1.

MRLÍK, V., BĚLKA, T. (2013): Dravci v České republice. *Ochrana přírody*. roč. 2013, č. 1. [online]. 2018 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/Z-nasi-prirody/dravci-v-ceske-republice.html>

OCHRANA PŘÍRODY – automobilová doprava a mortalita obratlovců. [online]. 2018 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/vyzkum-a-dokumentace/automobilova-doprava-a-mortalita-obratlovcu/>

PECINA, P. Význam stanic pro záchranu handicapovaných živočichů. In PEŠOUT, P., et al. *Národní síť stanic pro zraněné a handicapované živočichy*. 1. vyd. Brno: Veronica, 1998, s. i.

PEŠOUT, P., et al. *Národní síť stanic pro zraněné a handicapované živočichy*. 1. vyd. Brno: Veronica, 1998. 17 s.

PLESNÍK, J., ROTH, P. *Biologická rozmanitost na Zemi. Stav a perspektivy*. Praha: Scientia, 2004. 261 s. ISBN: 80-7183-331-2.

POKORNÝ, Jirí a Petr ROTH. AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY. *Natura 2000: Otázky a odpovědi*. Praha: Refos, 2001. ISBN 80-86064-57-3.

PRCHALOVÁ, Jana. *Právní ochrana zvířat*, Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-763-8.

PRCHALOVÁ, Jana: *Zákon o ochraně přírody a krajiny a Natura 2000*, 2. vyd. Praha: Linde, 2010, 431 s. ISBN 978-80-7201-806-2.

PRIMACK, Richard B. *Biologické principy ochrany přírody*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001, 349 s. ISBN 80-717-8552-0.

STANICE PRO HANDICAPOVANÁ ZVÍŘATA - základní informace. [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1392/sekce/stanice-pro-handicapovana-zvirata/>

STEJSKAL, Vojtěch. *Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost právní stav k 1. 1. 2006*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-720-1609-1.

STEJSKAL, V., VERMOUZEK, Z. *Ptáci & zákon, aneb, Právní příručka nejen pro ornitologa*. 1. vyd. Praha: Česká společnost ornitologická, 2006, 74 s. ISBN 80-902216-9-96.

VEČEREK, Vladimír, DOUSEK, Jiří, BURDA, Zdeněk, VEČERKOVÁ, Eva, SÝ-KOROVÁ, Ivana: *Ochrana zvířat*, vydání 1., Brno: VFU Brno, 2001, 156 s. ISBN 80-7305-412-4.

Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu

Vyhláška č. 192/2004 Sb., o ochraně zvířat při chovu, veřejném vystoupení nebo svodu

Vyhláška č. 316/2009 Sb., o držení živočichů dočasně nebo trvale neschopných přežít ve volné přírodě a o péči o tyto živočichy v záchranných stanicích

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy)

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

ZVÍŘE V NOUZI – co nás pálí. [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.zvirevnouzi.cz/kauzy-2/>

ZVÍŘE V NOUZI – ptáci. [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.zvirevnouzi.cz/zvireci-poradna/ptaci>

ZVÍŘE V NOUZI – základní informace o záchranných stanicích. [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.zvirevnouzi.cz/zachranne-stanice/>

7 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa pokrytí ČR stanicemi Národní sítě	28
Obrázek 2: Budovy stanice a rozletová voliéra.....	39
Obrázek 3: Mapa působnosti stanice.....	40
Obrázek 4: Petr Juha ukazuje zraněné křídlo výra velkého	42
Obrázek 5: Pokus o záchranu puštíka obecného	43
Obrázek 6: Vypuštění uzdraveného motáka pochopa.....	45

8 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2012	53
Graf 2: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2013	58
Graf 3: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2014	63
Graf 4: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2015	68
Graf 5: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2016	74
Graf 6: Grafické znázornění příčin zranění živočichů v roce 2017	79
Graf 7: Grafické znázornění příčin zranění v období 2012 - 2017	80
Graf 8: Grafické znázornění počtu přijatých a zachráněných živočichů v období 2012 - 2017	81

9 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled a rozlohy národních parků ČR.....	14
Tabulka 2: Přehled a rozlohy CHKO ČR dle roku vyhlášení	14
Tabulka 3: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2012	48
Tabulka 4: Přehled přijatých jedinců do stanice v roce 2013	54
Tabulka 5: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2014	59
Tabulka 6: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2015	64
Tabulka 7: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2016	69
Tabulka 8: Přehled jedinců přijatých do stanice v roce 2017	75